

آفرینش

۱

آفرینش دنیا

^۱ د اول، خدا آسمونیا و زمینه آفری. ^۲ زمی پیک پتی و بی شکل بی. و تاریکی و ری قیلیا قیل بی. و روح خدا و ری سطح اویا د حرکت بی.

شش روز آفرینش

^۳ خدا گت: «روشنایی با» و روشنایی بی. ^۴ خدا دی که روشنایی خو آ، و خدا روشنایی نه د تاریکی چگا کرد. ^۵ خدا روشنایی نه روز و تاریکی نه شونوم نئا. شو بی و صوبی. روز اول.

^۶ و خدا گت: «فلکی با ما بین اویا، و اویا نه د اویا چگا بگه.» ^۷ خدا فلک نه دُرس کرد و اویا زیر فلک نه د اویا بالا فلک چگا کرد. و چخنی بی. ^۸ خدا فلک نه آسمونوم نئا. شوبی و صوبی. روز دوئم.

^۹ و خدا گت: «اویا زیر آسمونیا وا یک د یه جا جمع بان، و حشکی دیاری با» و چخنی بی. ^{۱۰} خدا حشکی نه زمی، و اویائی که وا یک جمع بیئینی، 'دریا' نوم نئا. خدا دی که خوا. ^{۱۱} او سه خدا گت: «زمی سوزی یا سوز بگه، گیایائی که دُو بین و داریا میوه‌ای که و ری زمی هر کوم و جور تیزه خوشو میوه دُودار بین.» و چخنی بی. ^{۱۲} زمی سوزی یا نه سوز کرد، گیایائی که و جور تیزه خوشو دُومی دن، و داریائی که و جور تیزه خوشو میوه دُودار می دن. و خدا دی که خوا. ^{۱۳} شوبی و صوبی. روز سیئم.

^{۱۴} و خدا گت: «چراغیا د فلک آسمونیا بان تا روز نه د شو چگا بگن، و تا نشونه‌یائی بان سی نشو دین موسیما و روزیا و سالیا. ^{۱۵} و چراغیا د فلک

آسِمُونِيَا بَان تا وَ رِي زِمِّي روشنایِي بِئَن» وَ چَنِي بِي. ^{١٦} خَدا دو چِراغِ گَپ دُرِس كِرَد، چِراغِ گَپ تِرسِي سِلَطِتَت وِ رِوز وَ چِراغِ گِچِكِ تِرسِي سِلَطِتَت وِ شُو، وَ هِه چَنِي هَم آسَارَه يَا نِه دُرِس كِرَد. ^{١٧} خَدا وِنُو نِه دِ فِلَكِ آسِمُونِيَا نِئَا، تا وَ رِي زِمِّي روشنایِي بِئَن. ^{١٨} وَ وِ رِوز وَ شُو سِلَطِتَت بَكَن وَ روشنایِي نِه دِ تارِيكِي چِلَكَ بَكَن. وَ خَدا دِي كِه خَوا. ^{١٩} شُوبِي وَ صُوبِي، روزِ چارِم.

^{٢٠} وَ خَدا گَت: «أُويَا دِ جِيناتِ جُودارِيا پُراپُر با، وَ بَالِتَه يَا دِ بَالَا زِمِّي دِ فِلَكِ آسِمُونِيَا پِر بِئَيرَن» ^{٢١} پِس، خَدا جُونَورِيا گِبِ درِيائِي وَ گِردِ جُودارِيائِي كِه ژِمهِزِيل مِي گَن وَ أُويَا نِه پُر مِي كَن، وَ جُورِ تِيرَه خُوشُو، وَ گِردِ بَالِتَه يَا بَالِدارِي نِه وَ جُورِ تِيرَه خُوشُو آفَرِي، وَ خَدا دِي كِه خَوا. ^{٢٢} خَدا وِنُو نِه بِرَكَت دَه وَ گَت: «زَاد وَ وِلَد بَكَيت وَ زِياد بَايَت وَ أُويَا درِيَايَا نِه پُراپُر بَكَيت، وَ بَالِتَه يَا هَم وَ رِي زِمِّي زِياد بُوئَن». ^{٢٣} شُوبِي وَ صُوبِي، روزِ پِنْجم.

^{٢٤} وَ خَدا گَت: «بِئَيل تا زِمِّي جُودارِيا نِه جُورِ تِيرَه خُوشُو بِيارَه، چاروَايَا وَ خَزَنَه يَا وَ جُونَورِيا وَ حَشِي زِمِّينه، وَ جُورِ تِيرَه خُوشُو.» وَ چَنِي بِي. ^{٢٥} وَ خَدا، جُونَورِيا وَ حَشِي زِمِّينه وَ جُورِ تِيرَه خُوشُو، وَ چاروَايَا نِه وَ جُورِ تِيرَه خُوشُو، وَ گِرد خَزَنَه يَا رِي زِمِّينه وَ جُورِ تِيرَه خُوشُو آفَرِي، وَ خَدا دِي كِه خَوا.

^{٢٦} اوِسَه خَدا گَت: «بِئَيلِيت انسانِه وَ صورِتِ خُومُو وَ شَبِي خُومُو دُرِس بَكِيم، وَ وِنُو وَ رِي مايِي يا درِيَا وَ بَالِتَه يَا آسِمُونِيَا وَ چاروَايَا وَ وِ رِي گِرد زِمِّي وَ گِرد خَزَنَه يَا كِه وَ رِي زِمِّي زِيل مُوحُورَن، حَكَومَت بَكَه.»

^{٢٧} پِس خَدا انسانِه وَ صورِتِ خُوشُ آفَرِي،

وَه نِه وَ صورِتِ خَدا آفَرِي؟

وِنُو نِه پِيا وُرَ آفَرِي.

^{٢٨} خَدا وِنُو نِه بِرَكَت دَه وَ خَدا وَ شُو گَت: «زَاد وَ وِلَد بَكَيت وَ زِياد بَايَت. وَ زِمِّينه پُراپُر بَكَيت وَ وِش حَاكِم بَايَت، وَ مايِي يا درِيَا وَ بَالِتَه يَا آسِمُونِيَا وَ وَ هَر جُودارِي كِه دِ رِي زِمِّي زِيل مُوحُورَه حَكَومَت بَكَيت.» ^{٢٩} وَ خَدا گَت: «إِيمَدَال، مِه گِرد گِيَايَا دُودارِنِه، كِه وَ رِي تُمُومِ زِمِّي هيِسِن، وَ گِردِ دارِيا مِيَوَهَدارِ نِه كِه دُو دَارَن، دَم وَ شِما تا خُوراکِ شِما بَان. ^{٣٠} وَ گِردِ جُونَورِيا وَ حَشِي زِمِّي وَ وَ گِردِ بَالِتَه يَا آسِمُونِيَا وَ وَ گِرد خَزَنَه يَا رِي زِمِّي، وَ هَر چِيئِي كِه نَقَسِ حَيَاتِ دَارَه، گِردِ گِيَايَا سُوزِ نِه سِي حَرَدَه دَم» وَ چَنِي بِي. ^{٣١} وَ خَدا هَر چِيئِي نِه كِه دُرِس كِرَدي، دِي، وَ إِيمَدَال خِيلِي خَوَبِي. وَ شُوبِي وَ صُوبِي، روزِ شَشِم.

و ای ترتیب، آسِمُونیا و زِمی و گِرد لشگریا شو کامل بی. ^۱ و خدا د روزِ هفتِم، کار خُوشِه که گِردی خلاص کِرد، و او د روزِ هفتِم د گِرد کار آفرینش، سِtar گِرت. ^۲ و خدا روزِ هفتِم نه هورِم حَن وَه نِه مقدس کِرد، سی یکه خدا د او روز د گِرد کاریاش که د آفرینش کِردی، سِtar گِرت.

آفرینه آیم و حوا

پیته آبُنچینه و وجود اوماین آسِمُونیا و زِمی او سه که آفریه بین. د روزی که خداوند خدا، آسِمُونیا و زِمینه آفری. ^۳ او سه که هَنی هیچ بُتَه کشزاری، و ری زِمی نوی و هیچ تَل گیاه کشزاری سُوز نکردی، سی یکه خداوند خدا، هَنی بازو و ری زِمی نوارنی و انسانی نوی گه د وَه کشت کاری بَگه، ^۴ بلکم، هفار د زِمی بالا می اوما و گِرد ری زِمینه سیراو می کِرد. ^۵ او سه خداوند خدا آیم نه د خاکِ زِمی شکل دَه و نَقَسِ حیاتِه هوف کرد د هُلفِ یا پیش و آیم موجودی زَنَه بی.

و خداوند خدا باغی د لا شرق، د عَدَن درس کِرد، و آیم نه که شکل دَنی د اوچه نَثَا. ^۶ و خداوند خدا، همه جور دار و درخت یا چشگیر و خُوش خوراک نِه د زِمی سُوز کِرد. هم درختِ حیات د مینجا باغ بی، و هم درختِ شناختِ خو و گن.

گِلالی د عَدَن می کِرد و در تا باغ نه اویاری بَگه، د اوچه و چار شاخه قِس مئی. ^۷ نُوم گِلال اول، فیشون آ؛ و گِلال فیشون جول آ د سرتاسِر دیار حَویله که د اوچه طِلا هی. ^۸ طِلا او دیار خَو آ، و د اوچه ژِک خوشبو و سنگ عقیق پیا موئه. ^۹ نُوم گِلال دُوئم، چیخون آ که جول آ د گِرد دیار کوش. ^{۱۰} گِلال سِئم نُومش دجله آ که د شرق آشور جول آ، و گِلال چارم، فرات آ.

خداوند خدا آیم نه ورداشت و او نه نَثَا د باغ عَدَن تا کار او باغ نه بَگه و ویرداریش با. ^{۱۱} و خداوند خدا و آیم هُد کِرد، گَت: «تو نُونی د هَر گوم د دار درخت یا باغ که می حای بُحُوری؛ ^{۱۲} اما د دار شناختِ خو و گن نبایس بُحُوری سی یکه روزی که د وَه بُحُوری و حتمی می میری.»

او سه خداوند خدا فرمایش کِرد: «خونی که آیم تَنیا با، پس یاور باوی سیش درس می کم.» ^{۱۳} و خداوند خدا گِرد جُوداریا صرا و بالنه یا آسِمُونیا نه که د خاک شکل دَنی اورد و ته آیم تا بینه آیم چه نُومی و ریشو می نینَه، و هر چیئی که آیم هر جُوداری نه حنا کِرد، هه وَه بی نُومش. ^{۱۴} پس آیم گِرد چاروایا و بالنه یا آسِمُونیا و گِرد جُونوریا وحشی صرا نه نُوم نَثَا، اما یاور باوی سی آیم پیا

نوي. ۲۱ پس خداوند خدا، آيم نه کرد د خو گروني و هه چنو که آيم حوفتنيي
يک د دنه ياشه گرت و جاشه وا گوشت پر کرد. ۲۲ اوسيه خداوند خدا هه د او
دنه که د آيم گرت زئي درس کرد و او نه اورد و ته آيم. ۲۳ اوسيه آيم گت:
«ایمداال پنه آ»

سخونی د سخونیام،
و گوشتی د گوشتم؛
نومش رَ با،
زوتا د پیا گرتس..»

۲۴ زوتا پبا د بُوه و دااش چگا موئه و می چسیئه و زئنهش و او دو، په بدن
موئن. ۲۵ آيم و زئنهش هر دک لخت و پتی بین و شرم نآشتن.

۳

سقوط

۱ ايمداال مار د گرد جوداريا صرا که خداوند خدا خلق کردي، زينگ تر بي، او و
ر گت: «يعني خدا د راسي گته که شما نبايس د هیچ کم د دارد رخت يا باع
بُحوريت؟» ۲ ز و مار گت: «ایما ٹونيم د ميوه دار درخت يا باع بُحوريم، ۳ اما
خدا گته، "که شما د ميوه داري که د مينجا باع آ، نه بُحوريت و نه دس بنيت
و قهش، ورنه ميريت."» ۴ اما مار و ر گت: «و حتمي نمي ميريت.» بلکم خدا
دُونه روزي که د وه بُحوريت، چشيانو واز موئه و هه چي خدا موئيت و خو و
گنه مي شناسيت.» ۵ هه گه او دار خوش خوراك و چشكير آ، و دار
بايدلی آتا آيم نه دونا بگه، پس د ميوهش چي و خرد، و ميرهش هم که واردش
بي ده، و او هم خرد. ۶ اوسيه چشيا هر د گشيو وازي و فمسن که لخت و پتی آن؛
پس بلگيا انجير نه و يك گت کردن و سی خوشولنگ درس کردن.
۷ و نو دنگ خداوند خدا نه ايشتفتن که د هنکي روز د باع ره ميرت، و آيم و
زئنهش خوشونه د حضور خداوند خدا د لاولا دار درخت يا باع قائم کردن. ۸ اما
خداوند خدا آيم نه حنا کرد، و وش گت: «های کجا؟» ۹ آيم گت: «دنگ
تو نه د باع ايشتفتم و زلهم رت، سی يکه لخت و پتی ام، زوتا خومه قائم
کردم.» ۱۰ خدا گت: «کي وت گت که لختي؟ مه د ميوه داري که وت گتم
نُحوري، خرد؟» ۱۱ آيم گت: «اي ر که تو وم دئي تا وام با، د ميوه او دار و م
ده و مه خرد.»

۱۳ او سه خداوند خدا و رَگْت: «یه چه کاری بی که کرده؟» رَگْت: «مار گُولم ده، مه هم حَرَدم.»
۱۴ پس خداوند خدا و مار گُلت: «سی یکه چنی کرده، د گِرد چارواایا و گِرد جُونوریا وحشی صرا ملعون تری! و ری گیههت می زیلی و د گِرد روزیا زینهئیت خاک مُمحوری. ۱۵ مابین تو و رَز، و مابین نسل تو و نسل رُدشمنی مُونم؛ او سر تو نه می تيقنه و تو پسنه پاشه می زینی.»

۱۶ خداوند خدا و رَگْت: «و حتمی درد رُته زیاد می کم؛ بَچُونتِه وا درد می زائی. هه شوقت ها و یه که و میرهت زور بای اما او نه که و تو هد می گه.»
۱۷ و خدا و آیم گُلت: «سی یکه و قصه زینهت گوش گِرتی و د داری که و یت هُد کردم دش نُحُوری حَرَدی، زمی و سُنه تو لعن بی؛ د گِرد روزیا زینهئیت وا رنج و عَدُو د وه مُمحوری. ۱۸ د زمی سیت پِرپیش و خار سُوز می گه، و د گیایا صرا مُمحوری. ۱۹ وا عَرقِ نُتْلِت نُو مُمحوری، تا او سه که و خاک و رگردی سی یکه د خاک گِرتی؛ سی یکه تو د خاکی و ور می گردی و خاک.»

۲۰ آیم نُوم زینهش نِتا حوا، سی یکه او د آگِرد زَنَهیا بی. ۲۱ خداوند خدا جُومههیائی د پوس، سی آیم و زینهش دُرس کرد و وُنو نه پوشن.

۲۲ و خداوند خدا گُلت: «ایمداال آیم بی یه چی یکی د ایما که خو و گنه می شناسه. ایسه نگه رُوئه سِراغ دار حیات و د میوه وه بُخُوره، و تا ابد زَنَه بَمُونه.» ۲۳ پس خداوند خدا آیم نه د باغِ عَدَن وَن و دَر تا د ری زِمینی که آیم د خاک وه گِرتی کشت کار بگه. ۲۴ پس خدا آیم نه د باغ عَدَن تار کرد، و د لا شرقی باغ عَدَن خدا فِرسته یا گروپ نه نِئا و په شمشیری گِر گِرته د تَش هم نِئا، که و هر لایی غر می حَرَد، تا رَه دار حیات نه ناتوری بگه.

۴

قائِن و هابیل

۱ آیم وا زینهش حوا حُفتی و حوا حامله بی، قائِنه او رد و دی، و گُلت: «و یاری خداوند پیائی و دس اوردم.» ۲ و گلی هنی، بِرَار او هابیل نه او رد و دی. هابیل چوپُوبی و قائِن و ری زمی کار می کرد. ۳ دما مدقی، قائِن پیشگشی د مصوّل زمی سی خداوند او رد. ۴ و هابیل هم، د بِرَهیا اول زا گلهش پیشگشی او رد و فُرُونی کرد و د چل و چرمترین جایاش و حضور خداوند تقدیم کرد. خداوند هابیل و پیشگشیه قبول کرد، ۵ اما قائِن و پیشگشیه و حسُو نیو ورد. زوتا! تَش د سر

قائن رَتْ، و پِتِریش رَتْ دِیک. ^٦ او سه خداوند و قائن گُت: «سی چی غیض گِرتیه و پِتِریت ها دِیک؟ ^٧ آر او چیئی نه کِه دُرس آ، بَکی، مَر قبول نِمَوئی؟ اما آر او چیئی نه کِه دُرس آ، نکیش، دُونسو کِه گُنه دَدم دراغل نِشَسَه دِکرت وْ می حا و توزور با، اما تو باپس وش غالو باي.»

^٨ قائن وا بِراِش هابیل قِصَه کِرد، وَهه کِه وِنُو دِسِر زِعی بیین، قائن و تیشک بِراِش هابیل وریسا و او نه گُشت. ^٩ او سه خداوند و قائن گُت: «بِراِت هابیل ها کجا؟» گُت: «نُونوم؛ مَر مِه لَله بِراِرم؟» ^{١٠} خداوند گُت: «چی کِرديه؟ خین بِراِت دِزِعی هِلاتَه میاره وَتهم. ^{١١} وَایمَدال زِعی تو نه لعن کِرده، هه او زِمینی کِه دَم خُوشِه واز کِرده تا خین بِراِتِه کِه و دَس تو رِختَسَه بَگَشَه و مین خُوش. ^{١٢} دیساتما هِه کِه و ری زِعی کِشت کار بَکی، دَفَوه خُوشِه وَت نِمَهه. وَ تو دِری زِعی فِراری و مُفَال مَوئی.» ^{١٣} قائن و خداوند گُت: «مجازاتِ مِه بیشتر د طاقتِم آ. ^{١٤} ایمرو مِه نه دِ اپی زِمی تار کِردي و دِ وَر چَشِت گُم مَوئم. پس دِ دنیا فِراری و مُفَال مَوئم وَهَر گَه مِه نه پِیا بَگَه، مِه نه مِی گُشه.» ^{١٥} او سه خداوند وِش گُت: «چَنِی نی! آر هَر گَه قائِنِه بَگَشَه، دِ او هَف بِرُور تقاصل گِرتَه مَوئه» و خداوند نِشونه‌ای نِثَا و ری قائِن تا آر کسی دیش، نَکَشَش. ^{١٦} پس قائِن د حضور خداوند رَت وِدَر، و دِ دیار «نُد» دِ لا شرقِ عَدَن مالَگَه کِرد.

^{١٧} قائِن وا زِئَنَهش حُفتی، و او حاملَه بِی و خَنوخِ نه اُورد و دِی. او سه قائِن شهری ساخت او نه و نُوم کِرش، خَنوخ، نُوم نِثَا. ^{١٨} و سی خَنوخ عِيراد اُوما و دِی، و عِيراد بُوه مِحويائیل، و مِحويائیل بُوه مِتوشائیل بِی، و مِتوشائیل بُوه لَمِک بِی. ^{١٩} لَمِک دو رَ حاس، تَکی عادَه نُوم داشت و او یکی ظَلَه. ^{٢٠} عادَه، پِبابِل نه اُورد و دِی؛ پِبابِل بُوه دُوارِنِشین بِا و گُلُونَه داریا بِی. ^{٢١} بِراِرِبابِل، یوبال، نُوم داشت یوبال بُوه گِرد نوازنَدَه یا بَرَبَط وَنِی بِی. ^{٢٢} ظَلَه هَم، توبال قائِنِه اُورد و دِی کِه توبال سازنَدَه هَمَه جور آبزارِ برنجی و آهِنی بِی، خُورِ توبال قائِن، نَعَمَه بِی.

^{٢٣} لَمِک و زَنُونش گُت:

«إِعادَه، إِظَلَه، گوشِتُو و دَنَگِ مِه با،
شِما إِرَنُون لَمِک و چِيائی کِه مُتم گوش بِئیریت.
مِه پِيائِنِه و سُنَه زَمِی کِه و مِه زِئَنَه گُشتِم،
پِيا چِجُونَه کِه مِه نه رَه.»

^{٢٤} آر سی قائِن هَف بِرُور تقاصل گِرتَه بَوَّه،

سی لِمِک، هفتاد و هف بِرْوَر.»

۲۵ و آپم گلی هنی وا زئنهش حُفتی و زئنهش گری زائس و نومیشه نئا شیت، سی یکه حوا گت: «خدا د جال هابیل که قائن او نه کشت، نسلی هنی سیم نئا.» ۲۶ سی شیت هم گری اوما و دی شیت نومیشه انوش نئا. د ای دوره، مردم نیان و کِفر کِرده و نوم خداوند.

۵

آیم تا نوح

۱ ینه آکتو بُنچیته نسل آیم. زُمونی که خدا انسانه آفری. او نه شبی خدا خلق کرد. ۲ خداوند و نو نه پیا و ر آفری و برگتشو ده، و هه د او روز آفرینیششو، نومشونه انسان نئا.

۳ آیم صد و سی ساله بی که گری سیش اوما و دی، هه منی خوش و و شکل خوش، و نومیشه شیث نئا. ۴ و آیم دما و دی اوماین شیث، هشتاصد سال زینهئی کرد و صحو گریا و دخترونی هنی بی. ۵ و ای ترتیب آیم، نصد و سی سال عمر کرد، و مُرد.

۶ شیث صد و پنج ساله بی، که انوش سیش اوما و دی. ۷ شیث دما و دی اوماین انوش، هشتاصد و هفت سال هنی زینهئی کرد و گریا و دخترونی هنی سیش اوما و دی. ۸ و ای ترتیب گرد روزیا زینهئی شیث نصد و دوازه سال بی و مُرد.

۹ انوش نود سالو بی که قینان سیش اوما و دی. ۱۰ انوش دما و دی اوماین قینان، هشتاصد و پونزه سال هنی زینهئی کرد و گریا و دخترونی هنی سیش اوما و دی. ۱۱ و ای ترتیب گرد روزیا زینهئی انوش و تمومی، نصد و پنج سال بی و مُرد.

۱۲ قینان، هفتاد سالو بی که مَهَلَّلَئِل سیش اوما و دی. ۱۳ قینان دما اوردن مَهَلَّلَئِل، هشتاصد و چل سال زینهئی کرد و گرُونُو دخترونی هنی سیش اوما و دی. ۱۴ و ای ترتیب گرد روزیا زینهئی قینان نهصد و ده سال بی، و مُرد.

۱۵ و مَهَلَّلَئِل، شَص و پنج سالو بی که یارِد سیش اوما و دی. ۱۶ مَهَلَّلَئِل دما و دی اوماین یارِد، هشتاصد و سی سال زینهئی کرد و گرُونُو دخترونی هنی سیش اوما و دی. ۱۷ و ای ترتیب گرد روزیا زینهئی مَهَلَّلَئِل هشتاصد و نود و پنج سال بی، و مُرد.

۱۸ یارِد، صد و شص و دو سالو بی که خنوخ سیش اوما و دی. ۱۹ یارِد دما و

شرارت د زمی زیاد موئه

۱ هه که شمار آیمیا و ری زمی نئا و زیاد بی په و دخترونی سیش اوما و دی،
 ۲ کروون خدا دین که دخترون آیمیا نازارن و هر کوم نه که پسند می کردن و زنی
 می گیرتن. ۳ و خداوند گت: «روح مه سی همیشه د آیم نمی مونه، سی یکه او
 بشر آ: عمرش صد و بیس سال موئه.» ۴ د او روزگار و دما وه، نسل نفیلیا و ری
 زمی بیین، زمونی که کرون خدا و دخترون آیمیا همیست بیین و دخترون آیمیا
 سیشو بچونی او ردین و دی. پنو پهلوانیا ریغول نومداری د زمونیا زی بیین.
 ۵ خداوند دی که شرات انسان و ری زمی خیلی زیاد آ، و هر نیت فکریا دلش
 گراگرسی گنی او بس؛^۶ و خداوند دیکه انسان د ری زمی درس کردی، پشمیمو
 بی و د دل غصه دار بی. ^۷ پس خداوند گت: «انسانه که آفریم د ری زمی
 ورمیارم، انسان و چاروایا و خزنده یا و بالته یا آسمونه، سی یکه د خلقت و نو
 پشمیونم.»^۸ اما لطف خداوند نصیبو نوح بی.

دی اوماين خنوخ هشتاصد سال زنهئی کرد و گرونو دخترونی هنی سیش اوما و
 دی. ^۹ و ای ترتیب گرد روزیا زنهئی یارید نهصد و شص و دو سال بی و مرد.
 ۱۰ خنوخ، شص و پنج سالو بی که متواصالح سیش اوما و دی. ^{۱۱} دما وه،
 خنوخ سیصد سال هنی زنهئی کرد و خنوخ د رهیا خدا گوم ورمی آشت. او صحبو
 کریا و دخترونی هنی بی، ^{۱۲} و تا سیصد و شص و پنج سالهئی د حالی که وا خدا
 گوم ورمی آشت، زنهئی کرد، ^{۱۳} و دما وه غیبو بی، سی یکه خدا او نه گرت.
 ۱۴ متواصالح، صد و هشتاد و هفت ساله بی که لمک سیش اوما و دی. ^{۱۵} دما
 وه هفتاصد و هشتاد و دو سال هنی زنهئی کرد و صحبو کریا و دخترونی هنی بی.
 ۱۶ و ای ترتیب گرد روزیا زنهئی متواصالح نهصد و شص و نه سال بی و مرد.
 ۱۷ لمک صد و هشتاد و دو سالو بی که کری سیش اوما و دی. ^{۱۸} لمک گت:
 «ای گر، ایما نه د سختی کار زراعت د ری زمی که خداوند او نه لعن کرده،
 آرم می گه.» بنا برای، نوم او نه نوح بیتا. ^{۱۹} لمک دما وه پونصد و نود و پنج سال
 هنی زنهئی کرد و صحبو کریا و دخترونی هنی بی. ^{۲۰} و ای ترتیب گرد روزیا زنهئی
 لمک هفتاصد و هفتاد و هفت سال بی و مرد.
 ۲۱ دما وه که نوح پونصد سالو بی صحبو سه گربی و نومیا سام، حام و یافت.

نوح و تیفُو

و پِنَه آبُنْجِيَّه نسل نوح. نوح پِيا صالحی بِي و د مِين لُون خُوش بِي عِيو. نوح د رَهِيَا خدا گوم وِرمیاشت. ^{۱۰} نوح سِه گُر داشت: سام، حام و یافت.

ایمِدال، د چش خدا زِمِي و گن گَشِيسِي و پُر بِيئِي د ظلم و جُور. ^{۱۲} و خدا زمینه دِي، كِه ايمِدال و گن گَشِيسِي، سِي يِكَه گِرد بشِر، رَه زِنَه ئِي خُوشُونه دِري زِمِي و گن گَشِيسِي. ^{۱۳} و خدا و نوح گُت: «عَزَمٌ كَرِدَمَه كِه نسل بشِرِنِه دِري زِمِي وِردارِم. سِي يِكَه زِمِي و سُنه وُنُو پُر بِيَه د ظلم و جُورُشُو، ايمِدال مِه قِر مِيارِم د انسان وارد هَر چيئي كِه ها و رِي زِمِي. ^{۱۴} «سِي خُوت كَشْتَى اي د چو گوْفر بَساز، و آتاقِيَّه د وَه بَساز، و د مِين وُدر و بُنِيشِه قيل تاو گُو. ^{۱۵} كَشْتَى نِه چِنى بَساز: درازى كَشْتَى صد و سِي پنج متر، پَناش بِيس و دو متر و نِيم، و بُلْنِيش سِيَّه متر و نِيم با. ^{۱۶} و سِي كَشْتَى نِيم متر هارِتِر د طاقيش دِريزِنِه اِي سِي نور بَساز و دَرِ كَشْتَى نِه د پَلِي وَه بَنِي. كَشْتَى نِه سِه ظَوقَه دِزير، پِه ظَوقَه دِزير، پِه ظَوقَه دِ مِينجا و پِه ظَوقَه دِ بالا. ^{۱۷} «سِي يِكَه ايمِدال مِه لَفِي دِأُويَا و زِمِي كِل مِي كِم تا قِر بِيارِم د هَر جُوداري كِه دِزير آسمُونَقَسِي حِيات ها دِش. هَر چِي كِه، ها و رِي زِمِي، مِي مِيره. ^{۱۸} اما عَتِ خُومِه وا تو پِياير مِي كِم، و تو و مِين كَشْتَى مِيابِي؛ تو و گُريات و زِئَنَه ت و بِئَيَات كِه هان واردِت. ^{۱۹} د گِرد جُوداري، د هَر جُوداري، چفتِي د هَر تِيره، بُر و مِين كَشْتَى، تا وُنُونه وارد خُوت زِنَه نِئَه دارِي. نِر و مَا بَان.

د هَر جور بِالله، د هَر جور چاروا، و د هَر جور خزندَه رِي زِمِي، چفتِي د هَر تِيره ميان و تِهَت تا وُنُونه زِنَه نِئَه دارِي. ^{۲۱} هِه و چِنى د هَر جور آذوقَه خَردنِي وِردار و آمار گُو، و خوراکِ تونُو وِنُو با.» ^{۲۲} پِس نوح چِخِي كِرده؛ او هَر چيئي نِه كِه خدا وِش هُد كِردي، و آنْجُوم رَسَن.

7

اوِسِه خداوند و نوح گُت: «تو و گِرد هوز هَزِراتِت رِيت و مِين كَشْتَى. سِي يِكَه د مِين مردم اِي دُورَه تونه د بِرُوَر خُوم صالح دِيمه. ^{۲۳} د گِرد چاروايا پاک، هَف چفت، نَر و مَا، وا خُوت وِردار، و د چاروايا ناپاک، پِه چفت نَر و مَا، ^{۲۴} و هَم د بِالله يا آسمُونيا هَف چفت، نَر و مَا، تا نسل وِنُو نِه دِري گِرد زِمِي زِنَه نِئَه دارِي. ^{۲۵} سِي يِكَه مِه دِما هَف رو، چِل روز و چِل شُوبازُو و زِمِي مِوارِنِم، وش هَر جُوداري نِه كِه آفرِيمَه دِري زِمِي وِرمِيارِم.» ^{۲۶} و نوح هَر چيئي نِه كِه خداوند وِش هُد كِردي، و آنْجُوم رَسَن.

٧ نوح شَشْصِد سَالُو بِي كِه لَفُوويا أُوما وَرِي زِمِي. ٨ وَنوح وَارِد گُرياش وَزِئَنه شِن
وَبِئِي ياش رَتِن وَمِين گَشْتِي تا دِأُويَا لَفِ دِآمُو بَان. ٩ چاروايا پاک وَچاروايا
ناپاک وَبَالِّهِ يَا وَگِرد خَزَنَه يَا رِي زِمِي، ١٠ دُو وَدُو، نَرُ وَما، هِه چُنُو كِه خَدا وَنوح
هُدِ كِردي، وَنوح رَتِن وَمِين گَشْتِي. ١١ وَدِما هَفِ رو، أُويَا لَفِ زِمِينِه گِرت دِ
وَر.

١١ دِشَشْصِدِمِين سَال زِئَنه ئِي نوح، دِرُوزِ هِفَدَهِم دِ ماِه دُوئِم، هِه دِ او روز گِرد
چَشْمَه يَا قِيلِي قِيلِي زِيرِ زِمِي مِي توقِسُ وَوا هَوَفَه مِي كِرِدين وَدر وَدِرِيشِه يَا
آسَمُونِيَا گِيشِن. ١٢ وَبَارُو چِل رو وَچِل شُو وَزِمِي بَارِس. ١٣ هِه دِ او روز، نوح وَ
كِرياش سام وَحَام وَيافَت، وَزِئَنه نوح وا هَر سِه بِئِي ياش رَتِن وَمِين گَشْتِي،
١٤ وَنُووَه گِرد جُونِورِيَا وَحشِي، وَجور تِيرَه شُو، وَگِرد چاروايا وَجور تِيرَه شُو، وَگِرد
خَزَنَه يَا دِ رِي زِمِي وَجور تِيرَه شُو، وَگِرد بَالِّهِ يَا وَجور تِيرَه شُو، وَگِرد بالدارِيَا.
١٥ پِس چَفت چَفت، دِ هَر جُودَارِي كِه دِش نَفَسِ حَيَاٰت بِي، وَارِد نوح سُوارِ
گَشْتِي بَيِّن. ١٦ وَنُونِي كِه سُوار بَيِّن، نَرُ وَما، گِرد جُودَارِي هِه چُنُو كِه خَدا وَ
نوح هُدِ كِردي، رَتِن وَامي. او سِه خَداونَد دَرِنِه دِريش چَفت گِرد.

١٧ تِيقُو چِل رو وَرِي زِمِي، مِي زَه، وَلَفُوو زِياد بِي وَكَشْتِي نِه گِرت دِ وَر وَكَشْتِي
دِ زِمِي وَريسا. ١٨ أُويَا زور گِرت وَرِي زِمِي زِياد وَزِيادِتِر بَيِّن وَكَشْتِي افتَا وَرِي
أُو. ١٩ وَأُويَا ايَّه وَزور دِ رِي زِمِي بالا أُوما تا يِكِه گِرد گُويَا نِيلِن كِه زِيرِ تَمُومِ
آسَمُونِيَا بِي، پوشِيشِن. ٢٠ أُويَا وَقَدِ هَفِ متَر بالاتِر دِ كُويَا رَت وَريشُونِه گِرت.
٢١ وَهَر جُودَارِي كِه دِ رِي زِمِي مِي جُومِس مُرِد، دِ بَالِّهِ يَا، چاروايا، جُونِورِيَا
وَحشِي، گِرد جِيناتِ جُونِتنَه يَا هِيرِدَلَه رِي زِمِي وَگِرد آيمِيا. ٢٢ هَر چِيئِي كِه وَرِي
زِمِينِ حُشك بِي وَنَفَسِ حَيَاٰت دِ پِتِش بِي، مُرِد. ٢٣ خَدا قِرْ أورِد دِ هَر موجودِي
كِه وَرِي زِمِي بِي، دِ آيمِيا وَچاروايا وَخَزَنَه يَا وَبَالِّهِ يَا آسمُو. وَنُونِ دِ رِي زِمِي نابُود
بَيِّن؛ تَنِي نوح مَن وَجا وَنُونِ كِه وَارِدِش دِ كَشْتِي بَيِّن. ٢٤ وَأُو وَمَدِ صَد وَ
پِنجَاه رو وَرِي زِمِي زور گِرت.

٨

او نِشِيس كِرد

١ وَاما، خَدا نوح وَگِرد جُونِورِيَا وَحشِي وَگِرد چاروايا نِه كِه وَارِدِش دِ كَشْتِي
بَيِّن أورِد وَوير، وَخَدا بَاي وَرِي زِمِي كِل كِرد وَأُويَا نِشِيس كِرد. ٢ چَشْمَه يَا زِيرِ زِمِي وَ
دِرِيشِه يَا آسَمُونِيَا بَسِيس؛ وَبَارُو دِ آسَمُونِيَا بَن أُوما. ٣ وَأُويَا يِواش يِواش دِ رِي

زی نیشس کرد. د آخِر صد و پنجاه رو، اویا گم بیئی.^۴ د روز هفدهم د ماه هفتیم، گشتی و ری کویا آزارات سِتاراش گرت. تا ماه دههم، اویا هه چنۇ گم میئی تا یکه دروز اول ماه دههم، نُك کویا دیاری بیین.

دِما چل رو، نوح دِریزنه‌ای که سی گشتی ساختی، گشتن،^۷ و غلائی نه رکرد و دَر، غلا و ای لا او لا می‌رَت تا یکه اویا دری زی حشك بی.^۸ اوسيه نوح گموتری د ته خوش پر ده، تا بئئنه آیا اویا دری زی نیشس کرده.^۹ اما گموتر جائی سی پا نئایه ن خوش پیا نکرد، و و ته نوح و گشتی ورگشت؛ سی یکه اویا گرد ری زمینه پوشنى، پس او دس خوشله دراز کرد و گموتر نه گرت و او بنه و ته خوش ورگردن و مین گشتی.^{۱۰} نوح هف رو هنی کمس و دوازه گموتر نه و دَر د گشتی پر ده.^{۱۱} موقع شو، گموتر ورگشت و تهش، ايمداں بلگ زيتون تازه‌اي و نوکش بی. پس نوح فمس که اویا دری زی نیشس کرده.^{۱۲} اوسيه نوح هف رو هنی هم کمس و گموتر نه پر ده، و گموتر د ورنگشت و تهش.

د ششصد و يكمين سال د زنه‌ئي نوح، د اولين روز د ماه اول، اویا دری زی حشك بیئی. اوسيه نوح سرپوش گشتی نه ورداشت و دی که ايمداں گف زی حشك بی.^{۱۳} د روز بيس هفتیم د ماه دوئم، زی حشك بیئی.^{۱۵} اوسيه خدا و نوح گت:^{۱۶} «د گشتی بک و دَر، خوت و زئنه‌ت و گرونت و بئیيات وارد تو. د گرد جوداريا زنه‌ای که هان وات، هر جوداری نه د بالنه‌یا و چاروايا و گرد خزنده‌یائی که ری زی زيل مُوْحُورَن، وا خوت بيار و دَر تا و ری زی پخش پلا بان، د دنيا زاد و ولد بگن و زياد بان و زمینه پُر بگن.»^{۱۸} پس نوح وارد گرونو رئنه‌ش و بئیياتش کردن و دَر.^{۱۹} گرد جونوريا وحشی، گرد خزنده‌یا، گرد بالنه‌یا، و هر چيئي که و ری زی چم مُوْحُورَه، و طبقي تيره‌ياسو، د گشتی اومان و دَر.

عَتِ خدا و اَنْوَح

اوسيه نوح، مذبحي سی قُرُونی کرده سی خداوند بنا کرد و د گرد چاروايا پاک و د گرد بالنه‌یا پاک گرت، قُرُونيا سُوختى و ری مذبح تقديم کرد.^{۲۱} وَهِ که او بو خوش، و مَشَام خداوند رسیس، خداوند وا خوش گت: «د هرگز زی نه و سُنه انسان لعن نمی‌کم، هر چن که نیت دل انسان د چُونی گن آ. وَد هرگز گرد جوداريا نه هلاک نمی‌کم، چنۇ که کردم.

«تا زِمُونی که دنيا ها و جا،
کشت کار و دُرُو،

سِرما وْ گَرْمَا،
تُووِسُونُ زِمْسُو،
وَ رَوْزُ شَوْ،
دِكَارِ نِيمَسَه.»

٩

^١ اوسيه خدا نوح و گرياشه بركت ده و وشۇ گت: «زاد و ولد بکيت و زياد بايت و زمينه پر بکيت. ^٢ ترس شما و هيوقت شما و رى گرد جونوريا وحشى زمى و رى گرد بالنه يا آسمونيا، و رى هر چيئى كه د رى زمى ژيل مۇخۇره و و رى گرد ماھيا دريا موئه، ونۇ و داسيا شما سپرده بىئه. ^٣ هر چيئى كه ژىل مى گە و حيات داره، خوراک شما موئه، هە چىنۇ كە گىايا سۈزىنە ونۇ دام، ايسە همه چى نە ونۇ مىئم. ^٤ اما گوشت نە وا حياتش كە خىن وە با، نۇورىت. ^٥ و حتمى تاون خىلىتو نە كە حياتها دش مىرم: د هر جۇنور وحشى اوينه مىرم. تقاضى خىن انسانە د داس ھەملېش ھەم مىرم.

^٦ «ھر كە خىن انسانە بېرىزە،

خىنىش باپس و داس انسان بېرىزە؟

سى يىكە خدا انسانە و صورت خوش دەرس كىرد.

^٧ و شما زاد و ولد بکيت و زياد بايت، و بخش پلا بايت و زمينه پر بکيت. ^٨ اوسيه خدا، رى كىرد و نوح و گرياش و گت: ^٩ «ايىمال مە عات خۇمه وا شما و دىما شما وا نسل شما پاپارى كم. ^{١٠} و ھەم ھە چىنۇ وا هر جودارى كە وا شما با، د بالنه يا و چاروايا و گرد جۇنوريا وحشى رى زمى، يعنى وا گرد ونۇ كە د گشتى أومان و دار؛ يە عاتى موئه سى گرد جۇنوريا وحشى زمى. ^{١١} مە عات خۇمه واتۇ پاپارى كم كە د هرگز گرد جوداريا وا اوپا لف ھلاك نوتىن، و د هرگز لفوپىائى نوئە كە گىرد زمى نە نابود بىگە. ^{١٢} و خدا گت: «پىنه آنىشۇنە عاتى كە مە ماپىين خۇم و شما و هر جودارى كە ها واردىتۇ، سى گرد نسليا آيندە مىۋىنم. ^{١٣} سۇرۇسلى خۇمە ئىثامە د ار، و وە نىشۇنە عاتى موئه كە ماپىين مەنۇ زەمىن آ. ^{١٤} هە كە اريا نە و بالا زمى وله بىكم و سۇرۇسلى د اريا ديار با، ^{١٥} اوسيه مە عات خۇمە كە ماپىين مەنۇ شما و گىردى جۇدالاريا زىنە هي و ياي ميارم. و اوپا د هرگز نموئە و لف تا قەربىارە د گىرد جۇداريا. ^{١٦} هە كە سۇرۇسلى د اوريا ديار با، مە وەنە مەئىنەم و عاتى ابدي ماپىين خدا و هر جودار زىنە اي نە كە ها و رى زمى ميارم و وير.»

۱۷ پس خدا و نوح گُت: «بَيْهَ آنْشُوَّنَه عَقِي كِه مِه دِ مابينِ خُومُ وَ هَر جُوداري
كِه وِ رِي زِمينِ آ، پايار كِردمه.»

نوح و گرياش

۱۸ گُريا نوح كِه دِ گشتى اومان و دَر، سام و حام و يافت بِين. حام بُوه كنعان
بِي. ۱۹ پُيو سِه تا گُريا نوح بِين كِه مردمونِ گِرد دنيا دِ اي سِه تا آن.

۱۱

بُج بابل

۱ ايمدال، گِرد مردمونِ رى زِي زُوونِشُو يَكى بِي وْ چى يَك قِصَه مِي كِردن. ۲ و
هِه كِه مردم دِ مشرق بار مِي كِردن، دشت هُمارى دِ ديارِ شنعار پيا كِردن وْ د
اوچه مالگه كِردن. ۳ وِنُو و يَكتري گِتن: «بيايت خِشت بَزِنيم وْ وِنُونه خو
يَيزيم.» وِنُو دِ جالِ بَرَد خِشت وْ دِ جالِ مِلات قير داشتىن. ۴ اوسيه وِنُو گِتن:
«بيايت شهرى سى خُومُو بَسازيم وْ بُرجى كِه سَر بَزِنه و آسمونيا، وْ نُوم و
نِشونى سى خُومُو بَنِيم، نَكَه و رى گِرد زِي تينواره بايم.» ۵ و خداوند أوما و هار
تا شهر و بُرجى نه كِه بَجُونِ آيم بِنا مِي كِردن، بِئته. ۶ و خداوند گِتن: «ايمدال
وِنُو يِه قُوم آن وِنُو گِردشُو يِه زُوو دارَن و يِه تَارَه اولِ كارِشُونَه؛ وَ دَهَر كاري كِه
قصَت دارَن بَكَن، نِموئه چلوشُو نِه گِرت.» ۷ ايسىه رُؤئيم و هار و زُوونِشُو نِه
بَشيوئيم و يَك، تا زِوونِ يَكتري نِه نَقَمن.» ۸ پس خداوند وِنُو نِه دِ اوچه و رى
گِرد زِي تينواره كِرد وِنُو دِ ساختنِ شهر دَس كَشين. ۹ زوتا نُوم او شهرِ نِه بابل
نِثان، سى يَكِه دِ اوچه خداوند زِوونِ گِرد مردم دنيا نِه شيون. وَ دِ اوچه،
خداوند وِنُو نِه و رى گِرد زِي دارِتىچشُوكِرد.

نسلي سام

۱۰ بَيْهَ آ بُنچيئه نسلِ سام: هِه كِه سام صد سالُو بِي، دو سال دِما تِيفُو،
آرفَكشاد سيش اوما و دِي؛ ۱۱ و سام دِما و دِي اوماين آرفَكشاد، پُونصد سال
زِنهئي كِرد و صُحُو كُرُونُو دُختِرونِي هَنَى بِي.

۱۲ آرفَكشاد سى و پنج سالُو بِي كِه شِلخ سيش اوما و دِي؛ ۱۳ و آرفَكشاد دِما و
دِي اوماين شِلخ، چارَضَد و سِه سال زِنهئي كِرد و صُحُو كُرُونُو دُختِرونِي هَنَى بِي.

- ^{۱۴} شِلَخ سی سالُوبی، که عِیر سیش اوما و دی؛ ^{۱۵} و شِلَخ دما و دی اوماین عِیر، چارصد و سه سال زِنَهئی کرد و صِحُو گُرُونُو دُخْتِرُونی هَنَی بی.
- ^{۱۶} عِیر سی و چار سالُوبی، که فِلَج سیش اوما و دی. ^{۱۷} و عِیر دما و دی اوماین فِلَج، چارصد و سی سال زِنَهئی کرد و صِحُو گُرُونُو دُخْتِرُونی هَنَی بی.
- ^{۱۸} فِلَج سی سالُوبی، که رِعو سیش اوما و دی. ^{۱۹} و فِلَج دما و دی اوماین رِعو، دِویس و نه سال زِنَهئی کرد و صِحُو گُرُونُو دُخْتِرُونی هَنَی بی.
- ^{۲۰} رِعو سی و دو سالُوبی، که سِروج سیش اوما و دی. ^{۲۱} و رِعو دما و دی اوماین سِروج، دِویس و هفت سال زِنَهئی کرد و صِحُو گُرُونُو دُخْتِرُونی هَنَی بی.
- ^{۲۲} سِروج سی سالُوبی، که ناحور سیش اوما و دی؛ ^{۲۳} و سِروج دما و دی اوماین ناحور دِویس و نه سالُوبی، که تَارَح سیش اوما و دی. ^{۲۴} و ناحور دما و دی اوماین تَارَح، صد و نیزه سال زِنَهئی کرد و صِحُو گُرُونُو دُخْتِرُونی هَنَی بی.
- ^{۲۵} تَارَح هفتاد سالُوبی که آبرام و ناحور و هاران سیش اومان و دی.

نسل تَارَح

- ^{۲۶} پِنه آبُنْجِيَّه نسل تَارَح: تَارَح، بُوه آبرام و ناحور و هاران بُوهَه لوط بی. ^{۲۷} هاران دِتِه بُوهَش تَارَح، دِدیار بُوهَئیش اورِ کلدانیا، مُرد. ^{۲۹} آبرام و ناحور رَ حاسِن. نُوم زِنَهئه آبرام سارای، و نُوم زِنَهئه ناحور ملگه بی. ملگه دخترِ هاران بی، که هاران بُوه ملگه و پیسگه بی. ^{۳۰} سارای مَزا بی و بَچه‌ای نَاآشت.
- ^{۳۱} تَارَح گُرِش آبرام، و گُرِزاش لوط، که گُر هاران بی، و بَئیش سارای، زِنَهئه گُرِش آبرام نِه ورداشت، و گِرِدْشُو واردِ یکتِری د اورِ کلدانیا کِردن و دَر تا رُونَن و دِدیار کنعان، اما هِه که رسِسِن و شَهْر حَرَان، د اوچه مالگه کِردن. ^{۳۲} تَارَح دِویس و پنج سال عُمر کرد و د حَرَان مُرد.

۱۲

دعوت خدا د آبرام

- ^۱ ایمداں خداوند و آبرام گُتی: «دِ دیارِ خُوت وَ دِتِه قُومُونت وَ دِ حُونَه بُوهَت بَک وَ دَر وَ رُو و دِیاری که وَتِنِشُو مِئم. ^۲ دِ تو قُوم گَپِ درِس می کِم و بِرکتِ مِئم؛ نُومِته گَپ می کِم و تو خُوت بِرکت موئی. ^۳ «وَ وِنُو که تو نِه بِرکت بِنَن، بِرکت مِئم، وَه که فُرِپِتِه نَاآشتَوَه، لَعِنَش می کِم؛ وَ گِرِد طَایِفَه یا که هان و ری

زې و واسطه تو بركت می زن.»

پس آبرام، هه چنۇ کە خداوند وش گىتى، رائى بى؛ و لوط ھم واردىش ۋات. آبرام هفتاد و پنج سالۇ بى کە د حaran گرد و دار. ^۵ آبرام زئىتهش سارايى، بىرارداش لوط، و گىردى دارايى آنۇختە خۇشە وارد گۈلىميايى كە د حaran و دىس اوردى، ورداشت و والا ديار كىنغان افتا و رەه. هە كە وينو رسىسىن و كىنغان، ^۶ آبرام د او ديار رەد بى، رەت تا مەلە بىلى موزە، د منطقە شىكيم. د او زەمۇ، كىنغانىدا او ديار بىين. ^۷ او سە خداوند خۇشە و آبرام ديارى كىرد و وش گىت: «اي ديارى نە مەئىم و نسل تو.» پس آبرام د اوچە سى خداوند، كە وش ديارى بىئى، مەذبەحى بىنا كىرد. ^۸ آبرام د اوچە والا كۇ و گەمەريا شرق بىتئيل بار كىرد و دوار خۇشە و پا كىرد، و طورى كە بىتئيل د لا غرب و عاي د لا شرق او بىين. او د اوچە مەذبەحى سى خداوند بىنا كىرد و نۇم خداوند نە پېرىش كىرد. ^۹ و آبرام رە خۇشە گىرت و ھە چنۇ، والا نىگب؛ مى رىت و جلو.

آبرام و ساراي د مصر

ایمداڭ د او ديار قىطى بى، پس آبرام سىرازىير بى رەت والا مصر تا مدتى د اوچە و غەريوی سر تىگە، سى تىكە قىطى سختى د او ديار بى. ^{۱۱} نزىك سەرخىد مصر، آبرام و زئىتهش سارايى گىت: «دۇنەم كە تو زئىته نازار قىشنى ھىسى، ^{۱۲} مصرىا ھە كە تو نە بىئىن، مۇن: يە زئىته شە. او سە مېنە مى كىشىن اما تو نە زئە بىنە مىياران. ^{۱۳} پس بۇ كە خۇورى مىنى، تا و سۇنە تو سى مە ھەم خو با، و و سۇنە تو جۇ بىر بىكم.» ^{۱۴} ھە كە آبرام اوما و مىن مصر، مصرىا دىئىن كە او زەخili نازار و قىشنىڭ. ^{۱۵} و ھە كە أميرىا فرعون سارايى نە دىئىن، و تە فرعون دىش تعرىيف كىردىن. پس او زئىته نە بۇدىن و خۇنە فرعون. ^{۱۶} و فرعون و سۇنە وە و آبرام خوئى كىرد، و آبرام صىخۇ گلەيى و رەمەيىا، الاغىيا تر و ما، گۈلىميا و كىنiziya، و شىرىيابى.

اما خداوند، و سۇنە سارايى زئىته آبرام، شۇڭار فرعون و ھوز و ھەزىراتىشە لىرن و بلايا سختى گرفتارىشۇ كىرد. ^{۱۸} پس فرعون آبرام نە حاس و گىت: «يە چە كارى بى كە د حەقىم كىردى؟ سى چى و م ئىگتى كە وە زئىتهت آ؟ ^{۱۹} سى چى گىتى: «او خۇورىم آ، كە او نە و زىنى گىرتىم؟ ايسيه، يە زئىتهت. او نە وردار و رۇو!» ^{۲۰} و فرعون د بارە آبرام ھەدىيائى و آيمىا خوش دە، و وينو او نە وا زىن و ھەر چىئى كە داشت رائى كىردىن.

خدا لوٽ نه نجات مِتَه

۱ سَرِّ شُو او دو فرشتهَ رسِيسِن وِ سِدوم، وَ لوٽ نِيشَسِي وِ دَم دروازَه شهر. هِه کِه لوٽ وِنُونِه دِي وِريسا رَت وِ نِهاشُو وِ دِبُروقِرِشُو رِي نِئا وِ زِي آ وِ گَت: «ا سَرَوْرُونِم، تمنا مِي کِم بِياييٰت وِ حُونَه بَتَهْتُو وِ پَايَاٰتُونِه بَشوريٰت وِ شُونِه وِ سَر بَكِيت. او سِه آفَتُو زِئَه، وِريسيٰت رَئيٰت وِ رَه خُوتُو». وِنُونِ جُهُو دَن: «أَه بَلِکِم شُو نِه دِ مِيونِ شهر وِ سَر مِي کِيم.»^۳ اما ايٰقه وِشُو جُرس تا وارِدِش رَتَن وِ مِينِ حُونَهش. او سِيشُو سُورِساتِي وِ پَا كِرد وِ نُونِ بِي خميرمايه پُخت وِ وِنُونِ حَرَدن.^۴ اما وِرزِيَّكِه وِنُونِ بُحْفَتَن، پِيايا شهر، يعنى پِيايا سِدوم، دِپِير تا چُوو، گِرِد مردم تا او پِيا آخرِي، حُونَه يِه هوَره كِردن.^۵ وِنُونِ لوٽ نِه هِنا كِردن، گِتن: «او پِيايا كِه ايٰمشُو وِ تِه تو بِيٰن، هان كِجا؟ وِنُونِه بِيار وِ دَر وِ تِه ايٰما تا واشُو بُحْفَتِم.»^۶ لوٽ دِ حُونَه كِرد وِ دَر، رَت وِ تِه شُو وِ دِراغِلِ نِه پُشت سَرِ خُوش نِتا وا يِك،^۷ وِ گَت: «بِرازُونِم، مِيلالِکِم وِتُو كِه ايٰ كَارِگِنه تَكِيت.^۸ سِ، مِه دو دُخْتِر دَارِم کِه وا هيچ پِيائِي نِويَه. بِتَلِيت بِيارِمِشُو وِ دَر وِ تِه نُونِ، وَ هَر كَاري كِه مِي حَيَّات واشُو بَكِيت. تَنِيا وا ايٰ پِيايا كَاري نَااشْتَوئِيت، سِي يِكِه بِتَه اوِرِدِنَه وِ زِير طَافِ مِه.»^۹ وِنُونِ گِتن: «هَه رو وُولا.» وِ گِتن: «ايٰ پِيا وِ تِه ايٰما غَرِيَّوهآ، اما ايِمدال سِيمُو بِيَه وِ قاضِي! ايٰسِه وا تو گِنِتر دِ وِنُونِه کِيم.» پِس وِ او پِيا يعنى لوٽ هَلَمَت بُرِدن وِ أُومان وِ نِزيك تا دِراغِلِ نِه هِيرِد بَكَن.^{۱۰} اما او دو پِيا دَسِشُو نِه دَرَاز كِرِدن، لوٽ نِه كَشين وِ مِينِ حُونَه وِ تِه خُوشُو وِ دِراغِلِ نِه چَفت كِرِدن.^{۱۱} او سِه وِنُونِ نِه کِه پُشت دِراغِلِ حُونَه بِيٰن، دِ گَپ وِ گُچَك، كور كِرِدن تا نَئُونَ دَرِ حُونَه يِه پِيا بَكَن.

۱۲ او سِه او دو پِيا وِ لوٽ گِتن: «كَسِي هَنِي نِه هَم دِيچَه دَارِي؟ دُومايا وُ كُرُونُو دُخْتِرُو، وَ هَر كِه نِه کِه دِ شهر دَارِي دِ ايٰچَه بُور وِ دَر،^{۱۳} سِي يِكِه مِي حَيَّات ايٰ شهر نِه نابود بَكِيم؛ سِي يِكِه هِلَاتِه وِ تِيشِكِ مرِدِمش، وِ تِه خداوند خيلي وِريسايَه، وِ خداوند ايٰما نِه كِل كَرَده تا وَه نِه نابود بَكِيم.»^{۱۴} پِس لوٽ كِرد وِ دَر وِ وا دُوماياش، کِه قِرار بِي دُخْتِر وِنِشه باهان، قِصَه كِرد. وِشُو گَت: «وِريسيٰت دُومايا وِ دِيچَه بَكِيت وِ دَر، سِي يِكِه خداوند مِي حا ايٰ شهِر نِه نابود بَكَه.» اما دُومايا كِمُوكِرِدن هوَقَلي مِي گَه.

۱۵ ليٰسِكِ آفَتُو، او دو فرشتهَ، جُرسِن وِ لوٽ گِتن: «زِي كُو، وِري واراس؛ زِئَه وِ دو دُخْتِرِه کِه هان ويِچَه وِردار، نِكَه شِما هَم دِ مجازاتِ ايٰ شهر دِ بين رِتو.»^{۱۶} اما لوٽ آنِگِلات كِرد، پِس او دو پِيا وِ سُنَه رَحِم خداوند وِ لوٽ، دَسِيا لوٽ وُ

زِنَّه و دو دُخْتِرِشِه گِرِّتِن وُونُو نِه اُورِدِن وَ دَر، وَ نِتَانِشُو وَ دَر دِ شَهْر. ^{۱۷} هِه كِه وِنُو نِه مِي اُورِدِن وَ دَر، يِكِي دِ او دو تا گَت: «سِي يِكِه جُو بِير بَكِيت بَجِئِيت! وَ سِيل وَ دِمَا سَرْثُونَكِيت، وَ دِهِيج هُمارِي دِرِه‌اي نِسِيت! بَلِكِم بَجِئِيت والَا كُويَا، نَكِه هِلاك بَايت!» ^{۱۸} وَ لَوْط وِشُو گَت: «إ سَرْقُورُونِم، نَه خَدا نَكِه! ^{۱۹} ايمِدال نَظِر لَطِفَت نِصِيو بَنَهَت بِيَه، وَ وَنِجَات جُونِم مَحِبَت گَپِي دِ حَقِيم كِرِديَه، اما مِه جُونِجِيلِيق يِه نِه نارِم بَجِئِيم وَ كُويَا، نَكِه ابي بِلَامِنِه بِئِيزِه وَ بَميرِم. ^{۲۰} سِ، شَهْرِي هَا دِي نِزيِكي كِه موَئِه والا وَه بَجِئِيم، شَهْرِ كُچِكي آ. بِئِيل تا بَكْ رِيزِم وَ اوْچِه. مَه شَهْرِ كُچِكي نِي؟ پِس جُو بِير مِي كِم.» ^{۲۱} فَرِشَتَه وَ لَوْط گَت: «ايمِدال ايِ حَاسَهَتِه هَم وَ جَا مِيارِم تا شَهْرِي نِه كِه دِ وَه قِصَه كِرِدي، زِيرِري نِكِم. ^{۲۲} زِيزِر بَجِي وَوِچِه، سِي يِكِه تا نَرسِي وَوِچِه، نَثُونِم كَارِي بَكِم.» هِه زَوتَا، نُوم او شَهِرِ نِه نِنان صَوَعَر وَ معَنِي كُچِك.

نابُودِي سُدُوم

^{۲۳} هِه كِه لَوْط رَيسِس وَ صَوَعَر، آفتُو زِئِي. ^{۲۴} اوْسِه خَداونَد دِ لا خُوش دِ آسمُو وَ سُدُوم وَ عَمُورَه گُوكِرد وَ تَش بَارَن، ^{۲۵} وَ او شَهْرِيا وَ گِرد دَرَه وَ گِرد مَرِدمُونِ او شَهْرِيا وَ گِرد گِيَايا زِميِنه زِيرِري كِرد. ^{۲۶} اما زِنَّه لَوْط سِيل كِرد وَ دِمَا سَرِيش، وَ بِي وَ ستُونِي دِ نِمَك.

^{۲۷} صُو زِي، ابراهِيم زِي وَرِيسَا وَرَت هِه وَ او جَائِي كِه دِ وَه وَ حَضُور خَداونَد إِسَائي. ^{۲۸} وَ هِه كِه چَش وَن وَالَا سُدُوم وَ عَمُورَه وَ والا گِرد او دِرَه دُولَه، دِي كِه ايمِدال دِيئِي دِ او دِيارِچِي دِي كِيزِه مِي كِه وا سَر. ^{۲۹} وَ ايِ ترتِيب، اوْسِه كِه خَدا شَهْرِيا او دِرَه نِه نَابُود كِرد، خَدا ابراهِيم نِه اُورِد وَ وِير، وَ هِه كِه او شَهْرِيا نِه كِه لَوْط دِشُو زِنَهُنَى كِردِي زِيرِري مِي كِرد، لَوْط نِه دِ مِين او تَش اُورِد وَ دَر.

لَوْط وَ دُخْتِرِونِش

^{۳۰} لَوْط دِ صَوَعَر دِرُومَا وَ وَارِد دِ دُخْتِرِش دِ كُوه مَالَگَه كِرد، سِي يِكِه زَلَه شِه مِي رَت دِ صَوَعَر بَمُونَه. پِس وا دِ دُخْتِرِش دِ اشْكَفَتِي مَالَگَه كِرد. ^{۳۱} پِه رو دُخْتِر گِيَه وَ دُخْتِر كُچِكَه گَت: «بُوه ايمَا پِير بِيَه وَ هِيَج بِيَائِي دِي دِيارِنِي، تا وَ رَسِيم كِرد دِنِيَا، وا ايمَا بُحْفَتَه. ^{۳۲} بِيا تا شِرُو بِئِيمُو دِ حَرِيد بُوهُمُو وَ بُحْفَتِيم دِ كِيلِش تا نَسَلِي دِ بُوه خُومُو نِه دَارِيم.» ^{۳۳} پِس هِه دِ او شُو، شِرُو دَن دِ حَرِيد بُوهُشُو، وَ دُخْتِر گِيَه رَت دِ كِيل بُوهُش حُفْتِيه؛ وَ لَوْط دِ حُفْتِيه وَ وَرِيسَائِه نِه دُخْتِر وا خَور

نوي. ^{٣٤} وا صُوش، دُخْتِرَ گَپِ و دُخْتِرَ گَچَکَه گُت: «سيل گُوديšو مه خُفتيم دِ كِلِ بُوهَم. بيا تا ايمسُو هَم شِرُو بِئِيمُو دِ حَرِدَش. اوسيه تو رُو وامي و بُحْفَتِ دِ كِلِش تا نسلى دِ بُوهَمُونَه داريم.» ^{٣٥} پس او شُو هَم شِرُو دَن دِ حَرِد بُوهَشُو، و دُخْتِرَ گَچَکَه رَت حُفتَيِه دِ كِلِ بُوهَه؛ و لوطِ دِ حُفتَيِه وُ وريسايَه نَه او هَم واخَور نوي. ^{٣٦} پس هَر دو دُخْتِر لوطِ دِ بُوهَشُو حَامِله بيَن. ^{٣٧} دُخْتِرَ گَپِ كُرى زائِس و نُوم وَه نَه موآبِيَا. او بُوهَه موآبِيَا إيمروزى آ. ^{٣٨} دُخْتِرَ گَچَکَه هَم كُرى زائِس و نُوم وَه نَه بِن عَمِي بِنَا. او بُوهَه عَمُونِيَا إيمروزى آ.

و دى أومايەن اسحق

١ خداوند هِه چِنُو كِه گُتى، سارا نَه دَى؛ و خداوند او چيئى كِه وَعَدَه بِشَه دَى، سى سارا كِرد. ^٢ و سارا حَامِلَه بِي و دِ سَرُونَه پيرى كُرى سى ابراهيم اُورِد و دَى، هِه دِ او زِمُو كِه خدا وِش وَعَدَه دَى. ^٣ ابراهيم نُوم گُرِيشَه كِه سارا سيش زائِسِي، بِنَا اسحق. ^٤ و ابراهيم گُرِيش اسحق نَه دِ هَش روزهَئِي خَتَنه كِرد، هِه چِنُو كِه خدا وِش هُد كِردى. ^٥ ابراهيم صد سالُوبِي كِه گُرِيش اسحق سيش اُوما و دَى. ^٦ و سارا گُت: «خدا سى مِه خَتَنه و شايِي اُورِد، و هَر كَه بَشُونَه، وا مِه مِي خَتَنه و شايِي مِي كَه..» ^٧ و هَم گُت: «كِي بِي كِه و ابراهيم بُتَّه كِه سارا بَچُونَه شير مِنَه؟ وا اي حال، دِ سَرُونَه پيرىش كُرى سيش زائِسِمه.»

قُرُونِي بِيِهِن اسحق

١ مدقتِ دِما اي جريانِيَا، خدا ابراهيم نَه إِمتحُو كِرد، وِش گُت: «إِ ابراهيم!» جُنُو دَه: «بله هام ايچَه!» ^٢ خدا گُت: «كُرت اسحق نَه كِه يِكُونَه كُرِتونَه و اوْنَه دوس داري، وردار وُ رُو و ديار موريَا، و اوْنَه دِ اوچَه دِ رى يِكِي دِ كُويائِي كِه وِت مُئِم، هِه چي قُرُونِي تَمُوم سوز تقدِيم كُو.» ^٣ پس، شُو صُو، ابراهيم وريسا واراس، جُل نَه وَن وِري خَرِيش وُ دُو تا دِ نوكرياشِه وا گُرِيش اسحق ورداشت، و هيمَه سى قُرُونِي تَمُوم سوز ايشِكَنا وَالا جائِي كِه خدا وِش گُتى، افتَا وَرَه. ^٤ روز سِئِم، ابراهيم چَش وَن وُ اوچَه نَه دِ دير دَى. ^٥ ابراهيم و نوكرياش گُت: «شما هِه ويِچَه بِسِيت و تِه خَر، مِه وا كُرم مِي رِيم ووچَه، و پِريش مِي كِيم، و دُوازَه

وَرْمِيكِرْدِيْمِ وَالاَتُو.»^٧ وَ ابْرَاهِيمِ هِيمَهْ قُرْوَنِيْ سُوختِنِي وَرْدَاشْت، نِئَا وَ رِيْ گَرَدَهْ كِرِشِ اسْحَق، وَ شِنْ وَ كَارْجُونِهْ كِرِت وَ دَسِ خُوش، وَ هَرَدِكِ واَيَكِ رَتِن.^٨ وَ اسْحَقِ وَ بُوهَشِ ابْرَاهِيمِ گَت: «بُوهَ؟» جُنُوْ دَه: هَه، رُولَم؟^٩ گَت: «يَهْ دَشْ وَ هِيمَه، اما بِرَهْ قُرْوَنِيْ سُوختِنِي هَا كَجا؟»^{١٠} ابْرَاهِيمِ جُنُوْ دَه: «گِرم، خَدا بِرَهْ قُرْوَنِيْ نِه سَيْ خُوشِ جُورِ مِيْ كَه.» پَس هَرَدِكِ واَيَكِ رَتِن.

^٩ هِهْ كِهْ رَسِسِنِ وَ جَائِيْ كِهْ خَدا وَ ابْرَاهِيمِ گَتِي، او دَوْجَهْ مَذْبَحِي بِنَا كِرَد وَ هِيمَهْ نِهْ چِي وَ رِيش، وَ كِرِشِ اسْحَقِ نِهْ زَالَهْ كِرَد، وَ اوْ نِهْ نِئَا وَ رِيْ مَذْبَح، دِري هِيمَهْ يَا.^{١١} اوْسِه ابْرَاهِيمِ دَسْ بُردُوْ كَارْجُونِهْ كِرِت تَا كِرِشِهْ قُرْوَنِيْ بَكَه.^{١٢} اما فَرِشَتَه خَداونَدِ دَآسَمُواوِنِهْ هَنَا كِرَد وَ گَت: «ابْرَاهِيمِ! ابْرَاهِيمِ!» جُنُوْ دَه: «بَلَهْ هَامِ ايِّجه!»^{١٣} فَرِشَتَه گَت: «دَسِ وَ كُرَنَى وَ كَارِي وَاشِ نَااَشْتُو! ايسِهِ مَهْ دَدُونِمِ كِهْ دِ خَدا رَلَهَتِ مِيْ رَه، سَيْ يَكِهْ كِرِت، آ، هِهْ كِرِي يَكُونَتِهِ دِ مَهْ درِيغِ تَكَرِدِي.»^{١٤} وَ ابْرَاهِيمِ سَرِ بُلِينِ كِرَد وَ ايمِدَالِ دِ دَمَا سَرِشِ قَوْرَجِي نِهْ دَى كِهْ وا شَاخِيَاشِ دِ گَلِ رَزُوْيَا كِيرِكِرَدِي. ابْرَاهِيمِ رَتِ قَوْرَجِي نِهْ كِرِت وَ اوْنِهِ دِ جَالِ كِرِش، هِهْ چِي قُرْوَنِيْ سُوختِنِيْ تَقْدِيمِ كِرَد.^{١٥} پَس ابْرَاهِيمِ نُومِ اوِّجَهِ نِهْ نِئَا «يَهُوهَ يَرا يَعْنِي خَداونَدِ تِيَارِكِ مِئَيَه.» وَ تَا إِيمِرَوْهَمِ هِهِ وَ ايِ نُومِ مَعْرُوفَ آ: «وَ رِيْ گُوهْ خَداونَدِ، تِيَارِكِ موَئِه.»

^{١٦} وَ فَرِشَتَه خَداونَدِ، سَيْ گِلِ دُوئِمِ ابْرَاهِيمِ نِهْ دِ آسَمُوا هَنَا كِرَد،^{١٧} وَ گَت: «خَداونَدِ فَرِمَايِشِ مِيْ كَه: وَ ذاتِ خُومِ قِسَمِ، دَوْجَهْ كِهْ ايِيْ كَارِنِهْ كِرَدِي وَ كُرِتِهِ كِهْ تَنِيَا كِرِتْوَنَهْ درِيغِ تَكَرِدِي،^{١٨} وَ حَتمِيِ مَهْ توِنِهْ بَرَكَتِ مِئَمِ وَ نَسْلَتِهِ هِهْ چِي آسَارَهِيَا آسَمُوا وَ چِي هُسْكُوْيَا لُو دَرِيَا زِيَادِ مِيْ كِمِ. وَ نَسْلِ تو دَرَوازَهِيَا دُشْمَنُونْشُو نِهْ واَكِيرِ مِيْ كَنِ.^{١٩} وَ وَاسِطَهِ نَسْلِ تو كِرِدِ قُومِيَا وَ رِيْ زِيِ بَرَكَتِ مِيْ زَنِ، سَيْ يَكِهِ وَ دَنِگِ مِهْ گَوشِ كِرتِي.»^{٢٠} پَس ابْرَاهِيمِ وَرَكَشَتِ وَ تِهْ نُوكِرِيَاشِ، وَ وِنُو وَرِيسَانِ وَارِدِ يَكِ رَتِنِ وَ بِئِرِ شَيْعَ. ابْرَاهِيمِ دِ بِئِرِ شَيْعَ مَالَكَهْ كِرَد.

٢٥

مُرِدِنِ ابْرَاهِيمِ

^٧ سَالِيَا عُمَرِ ابْرَاهِيمِ صِدُوْ هَفْتَادُوْ پِنْجِ سَالِ بِي.^٨ ابْرَاهِيمِ نَفَسِ آخِرِشِهِ كَشِي وَ دِ يَهِ سَنِ پِيرِي خَو، چَشِ دِلِ سِيرِ مُرَدُوْ رَتِ وَ تِهِ اجْدَادِش.^٩ كِرِيَاشِ اسْحَقِ وَ اسْمَاعِيلِ اوْنِهِ دِ إِشْكَفَتِ مَكْفِيلَهِ دِ زَمِينِ عَفْرَوْنَ كِرِصُوْحَرِ حَيَّتِي دِ شَرِقِ مَمْرَى نِئَانِشِ دِ فُورِ،^{١٠} دِ هِهِ اوْ زِمِينِيِ كِهِ ابْرَاهِيمِ دِ حَيَّتِيَا خَرِيَّيِ. ابْرَاهِيمِ دَوْجَهِ وَ لِفِي

زٽنهش سارا د ڦورئي. ^{۱۱} دما مُردين ابراهيم، خدا گريش اسحق نه برکت ده، و اسحق د پئر-لَحى-رُئي مالگه گرد.

۳۷

خُوي يا يوسف

۱ یعقوب د ديارِ کنعان که ديارِ غريوي بُوهش بي، مالگه گرد. ^۲ و ڀئه آبنچينه نسلِ یعقوب:

يوسف که هفده سالوب، واردِ برازوپيش گله نه چوپونى مي گرد. او گر، وا گريما بلهه و گريما زلجه زٽنهيا بُوهش و سر مُؤثورد. او چول کاريما گن برازوپيشه و ته بُوهش مي گرد. ^۳ اسرائييل که هه یعقوب با یوسف نه د گرد گريما هنپيش بيشتر دوس داشت، سى ٿيڪه د زمۇن پيريش اومانى و دى، و سيش سٽره زنگرنگي سنگيني دُختي. ^۴ اما هه که برازوپيش مئين که بُوهشو یوسف نه بيشتر د گرد وئو دوس داره، د یوسف بيپو مي اوما. چنو که نتونسٽ و اش خو قصه بگن.

يه شو یوسف خُوي دى. هه که وه نه سى برازوپيش تعريف گرد، بيشتر دش بي بُردن. ^۵ یوسف گت: «گوش پئيت چه خُوي ديمه: ^۶ اي مدال ايما د سر زعي، داشتيم بافه يا گنِم نه مي وستيم، که نوھلمونه بافه مه چُكس و سر پا، و بافه يا گنِم شما هوره بيپن و دُور بافه گنِم مه، و د بُرور او تعظيم گردن». ^۷ برازوپيش وش گتن: «يعني تو د راسي و رى ايما زور موئي؟ و يا د راسي و رى ايما سر موئي؟» پس و سنه خُوي يا و قصه ياش، دش بيشتر بي بُردن.

اوسيه یوسف خُوي هنئي دى و وه نه سى برازوپيش تعريف گرد، ^۸ گت: «اي مدال مه خُوي هنئي ديمه. خُو ديمه که آفتُو و ماه و يازه آساره و مه تعظيم مي گردن.» ^۹ اما هه که اي خُونه سى بُوه و برازوپيش تعريف گرد، بُوهش او نه مينا گرد و گت: «يه چه خُوي آ که دينئه؟ يعني گمۇ مى کي که مِنُو داات و برازوپنت ميایم و د بُرور تو تعظيم مي کيم؟» ^{۱۰} و برازوپن یوسف وش حسيدي مي گردن. اما بُوهش ٽينه د وير نُثورد.

فِروختِن یوسف و دسِ برازو

۱۱ اي مدال برازوپن یوسف سى چوپونى گله يا بُوهشو رٽن و نزيكي شكيم. ^{۱۲} اسرائييل و یوسف گت: «مر برازوپنت د شكيم گله نه چوپونى نمي گن؟ بيا رٽ بكم و ته شو.» یوسف گت: «و سر چش.» ^{۱۳} پس اسرائييل و یوسف گت:

«ایمداں زو و د سِلامتی بِرازونت و د سِلامتی گله واخَور بو و سیم حال خَور بیار.» پس اسرائیل یوسفِ دِرَه حبرون رِکرد و او اُوما و شَکیم.^{۱۵} پیائی اونه د صَرا ویلو دی و دش پُرسی: «منی چی می کی؟»^{۱۶} یوسف گُت: «منی بِرازونم می کم. موئه و مُبئی د کجا گله نه چوپونی می گن؟»^{۱۷} و او پیا گُت: «دیچه بار کردنَه. مه دشواشنتم که می گُتن: رِیم و دوتان.» پس یوسف رَت د دُم بِرازو و وِنو نه د دوتان پیا کرد.^{۱۸}

بِرازونش یوسفِ نه د دیر دیئن و وَرَز یکه و شو نزیک با دَس و یکی کِردن تا اونه بَگشَن.^{۱۹} وُنو و یکتری گُتن: «ایمداں صَحُو خُوی یا ها میا.^{۲۰} بیایت هِیسَه اونه بَکشیم و بُنیمیش د یکی د ای چایا حُشك و بُنیم جُونور دَرَنِه‌ای اونه هرَدَه. اوسيه بَنَینیم خُویاش چی موئه.»^{۲۱} اما رئویین هه که ینه اشنت تِقلا کِردن تا اونه د دسِشو درَاه، پس گُت: «اونه نَکشیم.»^{۲۲} رئویین و شو گُت: «خینِشه رَیزیت، اونه بُنیت د یکی د ای چایا که ها د ای صَرا، اما کاری واش نَااشتوئیت.» او ینه گُت تا یوسفِ نه د دسِشو درَاه و وِرگردنَش و ته بُوه.^{۲۳} هه که یوسف اُوما و ته بِرازونش، سِتره سنگی رَنگینِکه که د وَریش بی، گَن.^{۲۴} اونه گِرتَن، وَنَن د چاهی که حُشك پَتی و بی او بی.

اوسيه نِشیسن و نُو خَرده، هه که سَر بُلَن کِردن کاروانی د اسماعیلیا نه دیئن که د چِلعاد می اوما. بار شترياشو بِریَّه خوشبو و بَلسان و مُربی که و مصر مُؤْتُورِدَن.^{۲۵} یهودا و بِرازونش گُت: «د کُشتَن بِراهمو و قائم کِردن خینِشه جی و مُمو می رَسَه؟^{۲۶} بیایت تا اونه بَفروشیم و اسماعیلیا و دسِمُونه نه نَکیم د خینِشه؛ سی یکه او بِراهمونه و د گوشت و خینِمونه.» بِرازونش قبول کِردن.^{۲۷} هه یکه تاجریا مديانی دوچه رَدِ مِوین بِرازون یوسف اونه د چاه کشین و دَر و فِرُوختِنِش و اسماعیلیا و بیس سگه نقره. وُنو هَم بُرَدِنِش و مصر.

هه که رئویین ورگشت و سِر چاه و دی که یوسف د مین چاه نی. د غصَه یخِشَه دَرَن،^{۲۸} و وِرگشت و ته بِرازونش و گُت: «گُر ووچه نی! ایسَه مه رُوئم و کجا؟»^{۲۹} پس سِتره یوسف نه و رداشتن، چَبیشی نه سَر بُریئن و سِتره شه پلکن د خین وَه.^{۳۰} اوسيه او سِتره سنگینِکه رَنگرنگی نه کل کِردن اُورَدَن دَن و بَوه شو و گُتن: «یَه پیا کِرديمه. سيل گُو، تو مُئی یه سِتره که گُرت نی؟»^{۳۱} يعقوب سِتره نه اشناخت و گُت: «آ، یه سِتره که گُرمَه. جُونور دَرَنِه‌ای اونه هرَدَه. حتَمَي یوسف دال دال بی یه.»^{۳۲} اوسيه يعقوب د غصَه جُومَه خُوشَه دَرَن و جُومَه عازیتی کِرد د وَر و روزیا زیادی سی گُرش چَمَر گِرت.^{۳۳} کِرد گُرُونُو د خِرُونِش

سی دلگوی دئه اومان و تهش، اما او دلگوی نگرت و گت: «نه، مه عازیتدار و ته گرم و قور می رم.» و بوه یوسف سیش گریوس.^{۳۶} دی مابین، تاجریا مدیانی یوسف نه د مصر فروختن و فوتیفار، که یک د افسریا فرعون و امیر گراولیا دربار بی.

۳۹

یوسف و زئنه فوتیفار

ایمداں یوسف نه بُردینی و مصر. و په پیا مصری، و نوم فوتیفار، یک د افسرُونِ فرعون که امیر گراولیا دربار بی، یوسف نه د او اسماعیلیا که اوئنه ووچه بُردینی، خرى. خداوند وا یوسف بی، و بی و آیم موفقی و د حونه ارباب مصريش من. فوتیفار دی که خداوند ها وا یوسف، و د هر چیئی که می گه، دس خداوند یارش آ. پس لطفیش نصیبو یوسف بی و یوسف خدمتش می کرد. فوتیفار اوئنه کرد و ناظر حونه ش و هر چیئی که داشت ده و دسیش. د زمونی که فوتیفار حونه زئنه و دار و ندارشه ده و دس یوسف، خداوند و سنه یوسف برکت ون د حونه او مصری. برکت خداوند و ری گرد اموال فوتیفار بی، د حونه گرته تا زمینیاش. پس فوتیفار هر چی داشت ده و دس یوسف، و دلدهول چیئی نوی غیر نوی که می خرد.

یوسف خوشتیپ و حوش قیافه بی. دما مدتی، چش زئنه فوتیفار اوئنه گرت و وش گت: «وا مه بُحافت!»^۷ اما یوسف رد کرد و و زئنه سرورش گت: «ایمداں سرورم د چیئی که دایی حونه، ها و ته مه دلہولهای ناره و هر چی داره دئه و دس مه.^۸ هیچ گه دی حونه د مه گپرنی؛ و سرورم چیئی دم دریغ نکرده، غیر تو که زئنهشی. پس چطور موئه دس و ای کار گن بزمن و و خدا گنه بیکم؟»^۹ و وا یکه او هر رو وا یوسف هه چنو قصه می کرد، و گوش او نمی رات تا وا او بُحافتے یا یکه واش با.^{۱۰} اما په رو، هه که یوسف اوما و حونه تا و کاریاش بَرسه، و هیچگوم د هووز هزرات د حونه نوین.^{۱۱} زئنه فوتیفار جومه یوسف نه گرت و گت: «بیا وا مه بُحافت!» اما یوسف جومه شه نئا د دس زئنه و چیست کرد و دار.^{۱۲} هه که او ر دی که یوسف جومه شه د دس او نئا و د حونه چست،^{۱۳} پاکاریا نه هنا کرد و وشو گت: «سیل بکیت! ای پیا عبرانی نه اورده و ته ایما تا خنہزاریمۇ نه بئنه! او پیا اوما والام تا وام بُحافتے، اما مه وا دنگی بیلن قارینم.^{۱۴} و هه که اشتقت دنگمه بیلن کردم و می قارینم جومه شه نئا د دس

مِنُو چست و دِ حُونَه کِرد و دَر.»^{۱۶} او رَ جُومَه یوسف نه نِئا و تِه خُوش، تا آقاش اُوما وِ حُونَه.^{۱۷} وَهِه او حقاتِ نه هَم سِي او گُت کِه: «اوْ عَلِمْ عَبرانِي کِه اُوردیش سیمُو، دُرُوما وِم تا خَبَنَه زاریمه بُنَه.^{۱۸} اما هِه کِه مِه نِئام و قازنِه، جُومَه شِه نِئا و تِه مِنُو جیست دِ حُونَه کِرد و دَر.»

^{۱۹} پس هِه کِه سَرَقَرِ یوسف قِصَّه يَا زِئَنَه شِه إِشَنَت کِه مِي گُت: «عَلِمْ تو وا مِه چُنَيْ کِرَدَه»، تَش دِ سَرِش رَت.^{۲۰} وَ سَرَقَرِ یوسف اوْنَه گِرت وَ وَن و هُلْفَدُونِي کِه زِنَدُونِيَا پاتشاَه دِ بن بَيْن. وَ یوسف دوچَه مَن دِ بن.^{۲۱} اما خداوند واردِ یوسف بِي، وَ محبيتش مِي کِرد، وَ نظر لطفِ رئيَسِ هُلْفَدُونِي نِه وَن وَش.^{۲۲} وَ رئيَسِ هُلْفَدُو یوسفِ نِه مسئولِ گِردِ زِنَدُونِيائِي کِه دِ بن بَيْن کِرد، وَ گِردِ کاريا دوچَه و دَسِ یوسف مِئَي.^{۲۳} وَ رئيَسِ هُلْفَدُو وا هَر چيَئِي کِه و دَسِ یوسف دِئَي، کاري نآشت، سِي يِکَه خداوند وا یوسف بِي، وَ اوْنَه دِ تُمُومِ کاريا موفق مِي کِرد.

۴۰

یوسف خُو دو زِنَدُونِي نِه تعبيِر مِي گَه

۱ دِما چَنِي، ساقِي وُ نُونِوا پاتشاَه مصر، وَ سَرَقَرِشُو، پاتشاَه مصر خَبَطِي کِرَدَن.
۲ وَ فرعون وِ اي دو افسِرِ خُوش، يعني رئيَسِ ساقِيَا وَ رئيَسِ نُونِوايا غِيَضِ گِرت
۳ وَ نِونِيَه وَن و هُلْفَدُونِي اَي کِه دِ حُونَه امير قَراوِليا دَرِيار بِي، هِه جاگَه کِه یوسف دِ بن بِي.^۴ امير قَراوِليا، یوسفِ نِه نِئا تا واردِ وُنُو بوَه وُ مُتَجِيَّشُو با. وَ
۴ وِنُو سِي مَدَنِي دوچَه زِيرِ نظر بَيْن.^۵ يِه شُو هَرِدَك، يعني ساقِي و نُونِوا پاتشاَه
۵ مصر کِه دِ هُلْفَدُو دِ بن بَيْن، خُويائِي دِيَئَن، هَر كُوم خُوي سِي خُوشُو دِيَئَن کِه
۶ هَر خُوي سِي خُوش تعبيِرِي داشت.^۷ پس وا صُوش، هِه کِه یوسف رَت و
۷ تِه شُو، دِي کِه و گِيسِ نِيَسِن.^۸ پس، دِ او افسُرُو نِه فرعون کِه واردِش دِ حُونَه
۸ سَرَقَرِش زِيرِ نظر بَيْن، پُرسِي: «سِي چِي بِتُ و رِيَتو هَا دِ يِك؟»^۹ جُنُو دَن:
۹ «خُوي دِيَئِيمُونَه، اما هيشَگَه نِي وَه نِه تعبيِر بَكَه.» یوسف وِشُو گُت: «مر
تعبيِرِي کارِ خدا نِي؟ خُوتُونِي سِي مِه بُنَيَت.»^{۱۰} اوْسِه رئيَسِ ساقِيَا خُويشِه سِي
۱۰ یوسف تعريف کِرد، وَ گُت: «دِ خُويِه، دَارِ مُؤَنِ دِ بِرُووَرِم بِي،^{۱۱} وَ اوْ مُؤَسِه تَل
۱۱ داشت کِه چَکَر زِئَنِي و شِکوَفَه کِرديَيِن وَ هوَشَه يَاش آنگِيرِ رسَسَه دَه.^{۱۲} پِيالَه
۱۲ شِرُو فرعون دِ دَسِم بِي و آنگِيرِيَا نِه چِيَئِم و دِ پِيالَه فرعون تِلَقَنِم وَ پِيالَه نِه نِئام د
۱۳ دَسِش.»^{۱۳} یوسف وِش گُت: «تعبيِر خُوت بِيَه آ: سِه تَل، سِه روزَ آ. دِما سِه رو، فرعون سَرْبِلِنَت مِي گَه وَ تو نِه وِ سَرَکارِ أَوْلَت وِرمِي گِردَه وَ تو پِيالَه فرعونِه،

هه چي زِمُونی که ساقیش بیئی، مئی و دَسِشن. ^{۱۴} تَنیا، زِمُونی که سیت همه چي خوبی، منه هم بیار و ویرت و وم خوئی کو؛ حالِ روز منه سی فرعون تعريف کو و د ای بن راهام کو. ^{۱۵} راسیکش، منه د دیار عربانیا دوزیئه، و دیچه هم کاري نکردمه که منه وننه د سیاچال.»

^{۱۶} هه که رئیس نُونوایا دی که خُوساقی تعییرش خوبی، و یوسف گت: «مه هم خوی دیمه، که ایمداں سه سَلَه نُوری سَرِم بی. ^{۱۷} سَلَه بالائی پُربی د همه جور خوارکی پُخته سی فرعون، اما بالنهایا ونُونه د ری سَلَه ای که ری سَرِم بی، می خردن.» ^{۱۸} یوسف گت: «تعییر خوت پنه آ: سه سَلَه، سه روز آ، ^{۱۹} دما سه رو، فرعون سَرِته ورمی کنه و می گشت گل دار؛ و بالنهایا گوشت تَنیته مُوحوزن.» ^{۲۰} د روز سِئم، که روز و دی او ما یهِن فرعون بی. فرعون سی گرد خدمتگزاریاش جشتی و پا گرد و کل گرد تا رئیس ساقیا و رئیس نُونوایا نه بیارن و تهش. ^{۲۱} رئیس ساقیا نه ورگردن و ساقی گریش، و او پیاله شُرو نه د دس فرعون می نئا. ^{۲۲} اما رئیس نُونوایا نه گشی و دار، هه چنُو که یوسف سیشو تعییر کردی. ^{۲۳} اما رئیس ساقیا د یوسف یای نکرد، بلکم او نه د ویر بُرد.

۴۱

یوسف خُو فِرعونِه تعییر می گه

^۱ دما دو سال که د ای جریان رت، فرعون د خُودی که د لُو گلال نیل ایسایه، ^۲ و ایمداں هفت گو قِشنگ و پروار د گلال نیل اومان و در و د مین نیزاریا سرگرم چرا بیین. ^۳ او سه هفت گو هنی که بدگل و لرک بیین، د گلال نیل اومان و در و د لِفِ گویا چلوئی و لُو گلال ایسان. ^۴ و او گویا بدگل و لرک، گویا قِشنگ و پروار نه خردن. او سه فرعون بیار بی. ^۵ و دوازه رت و خُو و گلی هنی د خُودی که هف پلازه گنِم ساق و پُر دُو و ری سریقی سُوز می گه. ^۶ او سه، هف پلازه هنی سُوز کرد که بِلباریک و ریت بی و د بای شرق حُشك بی بی. ^۷ و او هف پلازه بِلباریک و ریت، هف پلازه ساق و پُر دُونه ملِق دَن. او سه فرعون بیار بی و فَمِس که خُودیه. ^۸ و صُوش، فرعون د میندل پریشوبی. پس کل گرد و گرد جادوگریا و حکمیایا مصر نه هنا کرد و خُویا خُوشہ سیشو تعییر کرد، اما هیچگوم د ونُونسین خُویا نه سی فرعون تعییر بگن.

^۹ د ای موقع رئیس ساقیا و فرعون گت: «امرو حَبْطِیا خُومه اُردم و ویر. ^{۱۰} او سه که فرعون و غلِمیاش غیض گرت و مِن و رئیس نُونوایا نه، د هُلفُدونی

خۇۋە امير قراولىيا، يىتا تىحتى نظر،^{۱۱} يە شۇ إيمامەر دىك خۇوى دىئىم و خۇھەر كۇممۇ تعبىرى سى خۇش داشت.^{۱۲} يە چۈونى عېرىنى دوچە وایما بى كە غۇلىم امير قراولىيا بى. كە إيمام خۇيامۇنە سىش تعرىف كەرىدىم او وۇنۇنە سىمۇ تعبىرى كەرىد و هەر كۇممۇ تعبىرى طبق خۇمۇ دە.^{۱۳} و دۇرسەنە او طور كە او سىيمۇ تعبىرى كە، اتفاق افتاتا؟ مىنە ورگەرنىن و سەرکار خۇم و نۇنۇنەنە ھەم گەشىئن و دار.»^{۱۴} او سە فرعون كەلى كەرد، يوسفى نە حاس. پس آزىزى او نىنە دى سياچالىل اورىدىن و دەر. يوسف دىما يىكە سەرىيىشە تىراشت و جۇمىشە عۆاض كەرد، أوما و حضور فرعون.^{۱۵} فرعون و يوسف گەت: «مە خۇى دىيمە و گسى نى كە بەتۇنە وە نە تعبىرى بىكە. دېبازە تو إاشنەتىمە كە خۇى نە بشىنۇئى، تۇنى وە نە تعبىرى بىكى.»^{۱۶} يوسف دى جۇنۇ فرعون گەت: «دەنەنى، خدا و فرعون جۇنۇ خۇئى مەنە.»^{۱۷} پس فرعون و يوسف گەت: «ايىدال د خۇ دىئىم كە و لۇ گلال نىيل إيسائىمى^{۱۸} كە پىگى خەف گۇ پروار و قىشىنگ دىگلەن كەرىدىن و دەر و دەنەنەنەن نىزاريما سەرگەرم چرا بىين. دەنەنەنەن خەف گۇ ھەنى، دەما وۇنۇ كەرىدىن و دەر، كە لەركى و بىچى جۇنۇ بىدەن. مە دە تومۇي دىيار مصەر گۇيائى و اىپى بىدەن بىيىن. دەنەنەنەن خەف گۇ او گۇيىلاركى و بىدەن، خەف گۇ پروار چەلۈئى نە حەردىن.^{۱۹} اما حتى دەما حەردىن وۇنۇ ھېيج دىيار نۇي كە وۇنۇ نە حەردىنە، سى يىكە ھە چەنۇ چى اول بىدەن بىيىن. او سە بىيار بىيىم.^{۲۰} دۇوازە ھۇفتىم و دە سەر خۇى دىئىم كە ايىدال ھەف پلازە گەنیم پۇر د دۇ و خۇ و رى سېرىتى سۇز مى كەرد.^{۲۱} دەما وۇنۇ، ھەف پلازە ھەنى سۇز كەرد كە زەلم و بىلبارىك بىيىن و دە بايى شرقى حشىك بىيىن.^{۲۲} و او پلازە يىا بىلبارىك، ھەف پلازە پۇر د دۇ و خۇ نە مەلق دەن. مە يە نە سى جادوگەرغاڭتىم، اما گىسى نۇي كە بەتۇنە وە نە سىم تعبىرى بىكە.»^{۲۳} او سە يوسف و فرعون گەت: «ھەر دو خۇ فرعون يىكى آن. خدا او چىئى نە كە مى حابىگە، و فرعون گەتە.^{۲۴} ھەف گۇ پروار خۇ، ھەف سال آ و ھەف پلازە پۇر و خۇ، ھەف سال. ھەر دەنەنەن خۇيى يىكى آن.^{۲۵} ھەف گۇ بىدەن كە دەما وۇنۇ كەرىدىن و دەر و ھەم ھەف پلازە پىك پتى كە دە بايى شرقى حشىك بىيىنى، ھەف سال قەطى آ.^{۲۶} ھەنەن خۇ كە و فرعون گەتم، خدا او چىئى نە كە مى حابىگە، و فرعون نىشۇ دەن.^{۲۷} ھەف سال فتى فِرَاؤُونِي د سَرْتَاسَرِ دِيَارِ مَصْرِ مِيَا،^{۲۸} اما دەما وە، ھەف سال قەطى موئە، و گەرد فتى فِرَاؤُونِي د دِيَارِ مَصْرِ د وِيرِ مِيَرَه و قەطى جامالى اىپى دىيار نە سى مى كە.^{۲۹} و سُنَّتَه قەطى اى كە دەما وە مىا، اثرى د فتى فِرَاؤُونِي د وە دىيار نە سى مى كە.^{۳۰} و سى يىكە قەطى خىلى سختى موئە.^{۳۱} و يىكە فرعون دو گل خۇدىئە و اىي معنى آ كە اىپى د لا خدا آ و خدا وە نە و اىي زىئى مۇئە.^{۳۲} پس ايىدال فرعون باپس پيا

حکیم و دُونائی پیا بَگه و او نِه و سَرِ دیارِ مصر بَنَّئه.^{۳۴} وَ هَم فرعون باپس ناظریائی بَنَّئه و ری زمینیا کِه دِ مدتِ ای هفت سال فَتِ فِراوُونی، پِه پَنِچِم مَصْوِلِ مصر نِه وِردارن.^{۳۵} وَ گِرد آذوقة، ای سالیا خو نِه کِه میا، جمع بَگن وَ غَلَه نِه هَم زیر نظر فرعون آمار بَگن وَ خوراک دِ شهريا بَنَّه دارن.^{۳۶} ای آذوقة باپس سی مملکت سی هفت سال قَطِی کِه دِ دیارِ مصر میا آمار با، تا مملکت وَ سُنَّه قَطِی دِ بین تَرْوَئه.»

یوسف صَحُو منصب موئه

فرعون و گِرد خدمتگزاریاش ای قِصَه یوسف و دِلِشُونِش.^{۳۷} وَ فرعون وَ خدمتگزاریاش گُت: «مَه موئه کسی چی ای پیا بَجوریم، پیائی کِه روح خدا دِش با؟»^{۳۸} اوسيه فرعون و یوسف گُت: «سی یَکه خدا گِرد پِنُونِه وَ تو دیاري کِرَدَه، پس هیشگه هِه چی تو صَحُو حکمت وَ دُونائی نِی.»^{۳۹} مِه تو نِه وَ سَرِ خُونَه خُوم می نم وَ هَر چی هُد بَکی گِرد مردم مِه سَر گُت می گَن وَ دَتِ فِرمُو مُورَن. تَنیا وَ ری تختِ سِلطَنَت دِ تو بالاتِر موئه.»

اوسيه فرعون و یوسف گُت: «سیل گُو کِه تو نِه وَ سَرِ تَمُومِي دیارِ مصر بِنَامَه.»^{۴۰} اوسيه فرعون انگشتِر مُهرِشِه دِ کِلِکش درُورِد وَ وَه نِه کِرد دِ کِلِک یوسف، وَ سِتره سنگین کِتونی کِرد دِ وَقِيش وَ طوقِ رَرینی وَن وَ مِلِش.^{۴۱} وَ او نِه وَ ری دُرشگه دُوئم خُوش سُوار کِرد، وَ دِ چلوش جار می رَن: «رُونی بَزِنیت!» وَ ای طور فرعون یوسفِ نِه وَ ری تَمُومِي دیارِ مصر بِنَثا.^{۴۲} عِلاوهَ بَرِ یه، فرعون وَ یوسف گُت: «مِه فرعون هیسم، وَ بِی اِجازَه تو هیشگه حق نَارَه دِ سِرتاسِر دیارِ مصر حتی دَس یا پَاشِه دراز بَکه.»^{۴۳} وَ فرعون نُوم یوسف نِه «صَفِنَات فَعْنَیَح» بِنَثا وَ آسِنَات دُخْتِرِ پُطَی فِراع، کاهِنِ شهر «أَن» سیش نکاح کِرد. پس یوسف واقتدار وَ ری دیارِ مصر می کِرد وَ دَر.

یوسف سی سالُوبِی کِه وَ خدمتِ فرعون پاتشاه مصر درُوما. وَ یوسف دِ تَه فرعون می کِرد وَ دَر، وَ دِ سِرتاسِر دیارِ مصر می گَشت.^{۴۷} دِ مدتِ هفت سال فَتِ فِراوُونی، زعی مَصْوِلِ زیادی دَه.^{۴۸} وَ یوسف گِرد آذوقة ای نِه کِه دِ او هفت سال فَتِ فِراوُونی دِ دیارِ مصر وَ دَس اُومائی، جمع کِرد وَ دِ شهريا آمار کِرد. او آذوقة ای کِه دِ زمینیا هوَه هَر شهر وَ دَس اُومائی، بِنَثا دِ هَه او شهر.^{۴۹} وَ یوسف غَلَه خیلی زیادی هِه چی هُسکویا دریا، آمار کِرد، تا جائی کِه وَ شِمار نِمی ما، سی یَکه حدِ حِسُو نَاشت.

وَرَزِيْكَه سالِيَا قَطِي بَرَسَه، دو گُرسى يوْسَف أُوما و دى. آسِنات دُخْتِرُ پُطِي فِرَاع، كاھِن شَهْرُ أَن، وِنُو نِه سى يوْسَف زَائِس. ^١ يوْسَف نُوم اولِزا خُوشِه نِئَا مَنْسِه، سى يِكَه گَت: «خَدَا تَمُومِي سَخْتِيَا مِه نِه وَ گِرَد او چِيَائِي كِه دَحْوَنِه بُوهِم بِي دَوِيرِم بُرْدَه.» ^٢ او نُوم گِر دُوئِمِشِه نِئَا إِفْرَايِم، سى يِكَه گَت: «خَدَا مِه نِه دَ دِيَارِ تَنْگِي يام پُر ثَمَرِ كِرَدَه.»

هَفْت سَال فَتِ فِرَاؤُونِي كِه دَ دِيَارِ مَصْرِ بِي، وَ آخِر رَسِس ^٣ وَ هِه چُنْو كِه يوْسَف گُتِي، هَفْت سَال قَطِي شِرْعَه بِي. گِرَد دِيَارِيَا نِه قَطِي گِرِت، اما دَ سَرْتَاسِرِ دِيَارِ مَصْرِ نُوبِي. ^٤ وَ هِه كِه تَمُومِي دِيَارِ مَصْرِ وَ گُسْنِه ئِي گِرفْتَارِ بِيَنِين، مَرِدم سِي خُوراك وِ تِه فَرَعُون هَلَاتَه أُورِدَن. فَرَعُون وَ گِرَد مَرِدم مَصْرِ گَت: «وِ تِه يوْسَف رِيت وَ هَرَ چِيَئِي كِه وِثُو مَنَّه بَكِيت.» ^٥ پَس اوْسِه كِه قَطِي گِرَد مَملَكتِ دَ دِيَارِ گِرِتِي، يوْسَف آماَرِيَا نِه گَشْنِ، غَلَه نِه مِي فِرُوخَت وِ مَصْرِيَا، سى يِكَه قَطِي دَ دِيَارِ مَصْرِ خِيلِي سَخْتَه بِي. ^٦ عَلَاه بَرِيه گِرَد مَرِدم او دِيَارِ سِي خَرِيَنْ غَلَه أُومانِ وَالا مَصْرِ وِ تِه يوْسَف، سى يِكَه قَطِي خِيلِي سَخْتَه گِرَد او دِيَارِ نِه گِرِتِي دَ دَر.

٤٢

بِرَأْوُنِ يوْسَف مِيَرَن وِ مَصْرِ

هِه كِه يعقوب واخَوَر بِي كِه دَ مَصْرِ غَلَه سِي فِروش هِي، وَ گُرياش گَت: «سِي چِي سِيلِ يِك مِي كِيت؟ ^٧ وَ گَت: «ايمِدَالِ إِشَنَقْتِمَه كِه دَ مَصْرِ غَلَه سِي فِروش هِي. رِت وَوْجَه وَ سِيمُو غَلَه بَسُونِيت تَازِنَه بَمُونِيم وَ نَمِيرِيم.» ^٨ پَس دَه تَادِ بِرَأْوُنِ يوْسَف رَتِن تَادِ مَصْرِ غَلَه بَسُونِن. ^٩ اما يعقوب، بنِيَامِين بِرَارِ يوْسَف نِه وَارِد بِرَأْوُنِش رِتِكَرد سِي يِكَه او رَلَهَش رَت نَكَه بِلَائِي بِيرَش. ^{١٠} پَس گُرُونِ اسِرَائِيلَه هَم دَ وِنُونِي بِيَنِ كِه رَتِن سِي إِسَئِنْ غَلَه، سى يِكَه قَطِي دِيَارِ كَنْعَانِ هَم گِرِتِي دَ دَر.

ايمِدَالِ، يوْسَف وَالِي او دِيَارِ بِي. او بِي كِه وَ گِرَد مَرِدم او دِيَارِ غَلَه مِي فِرُوخَت. وَ بِرَأْوُنِ يوْسَف أُومان وَ دَ بِرُووَر او سَرِ گَت كِرِدَن، وَ رِي نِئَان وِ زِي. ^{١١} يوْسَف بِرَأْوُنِ خُوشِه دِي، إِشَنَاخِتِشُو. اما هِه چِي بِغِيرَهَاي واشُو تَادِ كِرَد، وَ سَرْگَرِزِي واشُو قَصَه گِرَد وُ بُرسِي: «يَه دَ كَجا أُوماَيَتِه؟» جُنْوَ دَن: «دَ دِيَارِ كَنْعَانِ اومَايَه تَادِ حَرَدَنِي بَسُونِيم.» ^{١٢} وا يِكَه يوْسَف بِرَأْوُنِشِه إِشَنَاخَت، اما وِنُو لَشَنَاخِتِش. ^{١٣} او سِه او خُويَائِي كِه دِبَارَه شُو دِيَئِي، أُورِد وِ وِير وُ وِشُو گَت: «شِما جَاسُوسِيت! اُوماَيَتِه تَادِيَنِيت دِيَارِ ايمَا دَ كَجَايَاش ضَعْف دَارَه.» ^{١٤} وِنُو وِش گَتن: «نَه إَآقا،

چنی نی! بَنَهِیات اوْمَانَه تا خَرَدَنی بَسُونَن. ^{۱۱} گِرَد ایما گُریا په پیائیم. ایما مَرْدُمُون ری راسی هیسیم؛ بَنَهِیات هَرِگَز جاسوس نیویته. ^{۱۲} یوسف وِشُو گَت: «نه! شِما سی زیرتَه دراُوردن دیار ایما اوْمایته.» ^{۱۳} وِنُو جُنُو دَن: «ایما بَنَهِیات دُواَه بِراَیِم؛ گُرُون پیائی د دیار کُنَعَان. ایمداَل بِرار گُچِکِمُو هَا و تِه بُوهِمُو و پِه بِراَمُو هَم دَنی.» ^{۱۴} اما یوسف وِشُو گَت: «هِه يَه آ کِه وِنُو گَتِم؛ شِما جاسوسیت! ^{۱۵} و ایطُور اِمْتِحُو موئیت؛ و جُون فرعون قِسَم کِه تا بِرار گُچِکَثُو نیا ویچه، دیچه نِمی کیت و دَر. ^{۱۶} یکی د مینُتو کِل بَکیت تا بِراَرِتُونه بیارَه ویچه؛ باقیتو می مُونیت د بن تا قِصَه یاْتُونه اِمْتِحُو بَکم تا راسِ دروَنُونه درارم. وَرَنَه، و جُون فرعون قِسَم کِه جاسوسیت!» ^{۱۷} و یوسف سِه رو گِرَدُشُو نِه وارد یک د هُلْفُدونی نِثَا تحتِ نظر.

^{۱۸} د روز سِئَم یوسف وِشُو گَت: «یَنَه کِه مُئِم، بَکیت تا زَنَه بَمُونیت، سی یَکَه مِه د خدا زَلَم مِرَه: ^{۱۹} آر شِما ری راسیت، پِه بِرار د مینُتو د هُلْفُدونی ای کِه هایت دِش بِمُونَه دَن، و باقیتو رِیت و غَلَه سی هوز هَزِرات گُستَهُنُو بُوريت. ^{۲۰} و بِرار گُچِکَثُو نِه بیاريت و تِه مِه تا راسی قِصَهُنُو دیار با و نِمی رِیت.» پس چنی کِرَدن. ^{۲۱} و وا یکِتری گِتن: «د راسی کِه ایما د حق بِراَمُو تصقیر کاریم، سی یَکَه اوْسِناَکَه کِه او وِمُو می لالِکِس، جُوتَنگی و چِزِنَالَهِشِه دیئِیمُو، اما گوش نِگِرِتیم. زوتا و ای تَنگی گِیرِگَن کِرِدِیمَه.» ^{۲۲} رَئَوِین د جُنُوشُو گَت: «مَه مِه وِنُو نِگِتِم کِه و او گُر گُنَه نِکیت؟ اما شِما گوش نِگِرتیت! ایمداَل تاُن خِینِش رَسِسَه.» ^{۲۳} وِنُو نِتُونِسِن کِه یوسف زُوونِشُو نِه می قَمَه، سی یَکَه دیلمانجی د مینُشُوبِی. ^{۲۴} پس یوسف د تِه شُو گِرد و دَر و گِرِبِیس. و دُواَه و رِگَشت و تِه شُو و واشُو قِصَه کِرد. اوْسِه شمعونه د مینُشُو سَوا گِرد و د وَرِچِشِشُو نِئاش دَن. ^{۲۵} و یوسف هُد کِرد تا تاچَه یاْشُو نِه پُر بَگَن دَغَلَه و پیل هَر گُوم نِه هَم بَنیَن د جُوالِشُو وَ توشی هَم وِشُو بِنَن وَ گِرِدِنُو نِه سِیشُو کِرَدن.

^{۲۶} اوْسِه وِنُو عَلَه نِه بار خَرِیاَشُو کِرَدن و دوچه رَتن. ^{۲۷} هِه کِه یَکَه دِشُو د شُومِنْزَل، جُوالِخُوشِه گَشَن تا کَه بَنَه و خَرِش، دَی کِه بِیلش هَا دَرِی جُوالِش. ^{۲۸} او و بِراَرِونِش گَت: «پیل مِه نِه ورگَرَدِنَه؛ هَا ایچه دَرِی جُوالِم.» اوْسِه دَرَلَه افتَان و دِلْهُولُو و هِه چِنُو کِه مِرِکِسَن، وِرگَشِتِن سِیلِی د یکِتری کِرَدن و گِتن: «یَه د چِینَه کِه خَدَا و سَرِمُو اُورَدَه؟»

^{۲۹} هِه کِه وِرگَشِتِن و تِه بُوهِشُو و دیار کُنَعَان، هَر چِيئی کِه و سَرِشُو اوْمَانَی، سِيش تعریف کِرَدن و گِتن: ^{۳۰} «او پیا کِه سَرَر او دیار آ وا سَرگَرْزِي و امُو قِصَه

کِرد و گِمُو کِرد ایما جاسوسیا او دیاریم.^{۳۱} اما ایما وش گتیم: "ایما ری راسیم و هرگز جاسوس نویئیمونه.^{۳۲} ایما دوازه بِراريم، کُرُون بُوه خُومُو. یکی دِمُو دَنی و کُچکه کُمُو هم تا و اِمرو ها دِ دیارِ کنعان و ته بُوهُمُو."^{۳۳} اوسيه او پیا که سرور او دیار آ وِمُو گت: "دِ یه مِ فِمِ که ری راسیت که یکی دِ بِرازُونْتُونِه بِئیلیت وجاهه ته مه و سی هوزه زِرات گسنه تُو غله وِرداریت بُوریت.^{۳۴} بِرار کُچکه تُو نه بیاریت و ته مه تا دُونسُوئم که جاسوس نیسیت، بلکم ری راسیت. اوسيه بِراريتو نه وِرمی گِردنِم و تُونیت دِ ای دیار داد و سِتَد بَکیت."

^{۳۵} هه که وِنُو جُوالیاشُونِه حالی می کِردن، دین که ایمداال پیل هر گوم ها د جُوالِش! هه که وِنُو و بُوهُشُو کیسهه یا پیله دین زرتلاق بیین.^{۳۶} و بُوهُشُو یعقوب وش گت: «شِما داغِ بچونِمِ نیائیت و ری دِلم. یوسف دَنی، شمعون دَنی، و ایمداال قصت کِرديته که بنیامینه هم بُوریت. گِرد پُنُو همه او مايه و سَرم.^{۳۷} اوسيه رئوین و بُوهُش گت: «آر بنیامینه و ته تو وِرنگردنِم هر دو کِرمه بَکش. بنیامینه بِسپار و دَسِ مه و مه او نه وِرمی گِردنِم و تههت.^{۳۸} اما یعقوب گت: «کِرم وا شِما نِمیا و ووچه؛ سی یکه بِراش مُرده و تَنیا او مَنه وجا. آر دی سفر که می ریت بِلائی بیرهش، دُونسُوئیت می اسپی مهنه د زور غصه می کیت د فُور.

۴۳

وِرگشتن بِرازُون یوسف و مصر

ایمداال قطی سختی افتائی و ری او دیار.^{۳۹} و هه که غلِه‌ای نه که د مصر او وِردینی حَرَدن، بُوهُشُو وش گت: «هَنی وِرگردیت و کمی حَرَدنی سیمُو بَسُونیت.^{۴۰} اما یهودا وش گت: «او پیا سخت و مُوسختی کِرد، گت: «آر بِرازُون واردِتُونوئه، ری مهنه نِمئی نیت.^{۴۱} آر بِرازُمو نه واردِمُو کل بَکی، می ریم و سیت حَرَدنی می سُونیم.^{۴۲} اما آر او نه کل نک، نِمی ریم، سی یکه او پیا وِمُو گت: «آر بِرازُون واردِتُونوئه، د ری مهنه نِمئی نیت.^{۴۳} اسرائیل که هه او یعقوب با گت: «سی چی وا مه چنی گن کِرديت، و او پیا گتیت که بِرازی هَنی داریت؟^{۴۴} وِنُو جُخُونَن: «او پیا د بَاره خُومُونُو هوزه زِراتمُو خو دقیق سوال کِرد، دِمُو پُرسی: «بُوهُشُو هَنی زِنَه آ؟ بِرازی هَنی هم داریت؟» هَر چی وش گتیم، د جُخُون ای سُوالیاش ب. د کجا دُونسیم که مُنه: «بِرازُونِه بیاریت وِیچه؟»^{۴۵} و یهودا و بُوهُش اسرائیل گت: «ای گُرِنَه وا مه کل گُو، تا وِریسیم وا راس رِمُو، تا زِنَه

بَمُونِيمْ وَ نَمِيرِيمْ، إِيما وَ تو وَ هَمْ بَچُونِمْو. ^۹ مِه ضامِن سِلامَتِيش موْم. اوْ نِه دِ مِه باها. آر اوْ نِه وِرنَگرَدِنِم وَ تِهٔت وَ نَنِئاًمِش دِ وَرِت، دِينِش تا آخرِ عمر دِ مِل مِه با. ^{۱۰} آر ایقه نِمِيَّه، تا ايسِه دو گل رَتِمُونِي وَ وِرگَشِتِيمُونِي.

^{۱۱} اوْسِه بُوهشُو اسرائِيل وِشُو گُت: «آر رَئِي هَنِي نِي، پس اي کار نِه بَكِيت: دِ مَصْولِيا زِعِي دِ هَمِه بِيتِش وِردارِيت بَنِيت دِ جُوالِيَاوُ، يعْنِي قَرِي بَلِسان وُ كَمِي عَسْل وَ سَقْز وُ مُر وُ بِسَه وُ بَايِم، سِي اوْ پِيَا پِيشَكَشِي بُورِيت. ^{۱۲} پِيل، دو بِرُور وَ حُوتُو بُورِيت، وَ پِيلِي كَه دِ مِين جُوالِيَاوُ وِرگَرَدِنِي، بِئِيتِش وا دِمَا. گَاس خَبْطِي بِبَوَه. ^{۱۳} دَ وِريسيَّت بِرَارِتُو نِه هَم وِردارِيت، وِرگَرَدِيت وا لَا او پِيَا. ^{۱۴} خَدَاي قَادِر مَطْلِق رَحْمِي بُونَه دِ دِيل او پِيَا تا او يَكِي بِرَارِتُو نِه هَم وَارِد بِنيامِين وَاتُو وِرگَرَدِنَه. اما مِه، آر دَاع بَچُونِمِه دِيئِم كِه دَاغِدارِم.» ^{۱۵} پِس وِنُو پِيشَكَشِي وُ پِيل دو بِرُور وَ بِنيامِينِه هَم وَارِد حُوشُو وِرداشِتن وِريسان سِرازِير بَيِّن والا مَصْر وَ دِ بِرُور يوْسَف إِيان.

^{۱۶} يوْسَف هِه كِه بِنيامِينِه وَارِد شُو دِي، وَ پِيشَكَار حُونَه ش گُت: «اي پِيَا يِنه بُور وَ حُونَه وَ گَوسَالِي سِيشُو سَر بُرْ وَ وَه نِه حَاضِر كُو، سِي يَكِه يِنُو ظَهَر وا مِه نُو مُوْخُورَن.» ^{۱۷} او پِيَا هِه چُنُو كِه يوْسَف وِش گُتِي كِرد وَ او پِيَا يِنه بُرْد وَ حُونَه يوْسَف. ^{۱۸} وَ وِنُو دِ يَكِه اُورِدِنِشُو وَ حُونَه يوْسَف زَلَه شُو رَت، وا حُوشُو گَتن: «إِيما نِه وَ سُنَه پِيلِي كِه گِل اول دِ جُوالِيَامُو وِرگَرَدِنِي، اُورِدِنِمُونَه ويِچَه تا وِمُو رِمال بِياَه، اسِيرِمُو بَكَه وَ إِيما نِه بَكَه وَ بَرَدَه خُوش وَ خَرِيَامُونَه هَم وا كِير بَكَه.» ^{۱۹} پِس وِنُو رَتِن وَ تِه پِيشَكَار حُونَه يوْسَف وُ دِ دَم دِراغِل حُونَه وا او چَنِي قِصَه كِرِدن: ^{۲۰} «إِا آقا، إِيما گِل اول سِي خَرِيَّن آذوقَه اُومَامِيم ويِچَه.» اما هِه كِه دِ شُومِنْزِل جُوالِيَامُونَه گَشْنِيم، هَر كُومِمُو گِرد پِيلِيَامُونَه دِ مِين جُوالِيَامُو پِيَا كِرِديم. پِس وَه نِه دُواَرَه وا حُومُو وِرگَرَدِنِيم. ^{۲۱} وَ پِيل بِيِشتِري هَم اُورِدِيمَه تا آذوقَه بَسُونِيم. نَثُونِيم كِي پِيل إِيما نِه دِ رِي جُوالِيَامُونِيَايَه.» ^{۲۲} پِيشَكَار گُت: «سِلامَت بايت؛ زَلَه تُو نَرْوَه. خَدَاي شِما وَ خَدَاي بُوهُتُو، سِيَئُو گَنجِي نِئَايَه دِ جُوالِيَاوُ، سِي يَكِه پِيل شِما رَيسَه وَ دَسَم.» اوْسِه شَمعُونَه اُورِدِن وَ تِه شُو. ^{۲۳} او پِيَا وِنُو نِه وَ حُونَه يوْسَف بُرْد وَ وِشُو او دَه تا پِيَاشُو نِه بَشُورَن. وَ خَرِيَاشُو هَم كِه دَه. ^{۲۴} وِنُو پِيشَكَشِي يَاشُونَه سِي اُومَامِين يوْسَف سِي مَوْقَع ظَهَر آمَادَه كِرِدن، سِي يَكِه إِشْتَفَتِيني كِه دُوچَه نُو مُوْخُورَه.

^{۲۵} هِه كِه يوْسَف اُومَا وَ حُونَه، پِيشَكَشِي اِي كِه وا خُوشُ داشِتن، سِيش اُورِدِن وَ حُونَه وَ نِيَان وَ تِه ش وَ دِ بِرُورِش سَر گُت كِرِدن، وَ رِي نِيَان وَ زِعِي. ^{۲۶} يوْسَف دِ

حال روزشُو پُرسی، گُت: «مئم بُوهَ که پیرِتو که دِش قصه می کردیت و گیس هی؟ هَنی هیسیش؟»^{۲۸} وِنو جُنُو دَن: «بَنَهَت بُوهَمُو هَنی ها و گیس و هیسیش.» و نِم بیین، سر گُت کردن.^{۲۹} و یوسف سر ورداشت و بِراش بِنیامین، گُردا آخُوشَه دی و پُرسی: «یه هه او بِراز گچکه تُونه که دِش سیم گُتیت؟» و و بِنیامین گُت: «گُرم، خدا وِت لطف بَکه.»^{۳۰} یوسف که د دینِ بِراش سخت بعض کِردى، جلدی کِرد و دَر تا جائی سی گِریوسه پیا بَگه. پس رَت و اتفاقِ خُوش و دوچه روا رو گریوس.^{۳۱} او سه دَسِ ریشه شُشت و اُوما و دَر و خُوشَه نِنه داشت و گُت: «خوراک بِياریت.»^{۳۲} سی یوسف چگا خوراک نِنان، سی وِنو چگا، و سی مصریائی که وا او می خَرِدن هَم چگا، سی یکه مصریا وا عبرانیا هُمسِفره نِمیوین سی یکه مصریا دِ ای کار کِراحت داشتن.^{۳۳} و وِنو نِه و ترتیب د گپ تا گچک نِشِن دَر او، اول زا طبق اول زائیش و چُووْتر طبق چُووْنیش، و وِنو دِ ای کار بِلاجیشُو اُوما و سیل کِردن و یکتَری.^{۳۴} هه که بِرِشُو نِه د سفره یوسف می دَن، و بِنیامین پنج بِرِوَر باقی بَر دَن. پس وِنو واش وِراشِن و کِئف کِردن.

۴

پیاله نقره

او سه یوسف و پیشکار حُونَه ش هُد کرد، گُت: «جُوالیا ای مردمونه تا اوچه که موئه بُورَن، پُر کُود خَرِدن و پیل هَرگُوم نِه هَم بَنی د مین جُوالش.^۱ و پیاله نقره که مِهِنَه، وارد پیل غلهش بَنی د ری جُوال و ه که د همه کوچکتر آ.» و پیشکارش چیئی که یوسف وش گُتی، کِرد.^۲ صُوزی هه که آفتُوَرَه، او پیایا نِه وا خَریاشُورائی کِردن.^۳ هَنی اُوقَه د شهر دیر نویئینی که یوسف و پیشکار حُونَه ش گُت: «وری و د دُم او پیایا رُو و هه که رَسِسی وشُو، وشُو بُو: "سی چی جُنُو خَوئی نِه وا گَنی دِئیت؟" مَه یه پیاله‌ای نِی که سَرَوِرِم واش وِرمی راشِته و فال مِئی رَه؟ شِما گَن کاری کِردیت."»^۴

هه که پیشکار رَسِس وشُو، هه او قصه‌یا نِه وشُو گُت.^۵ اما وِنو وش گُتن: «سی چی سَرَوِرِم و چنی مُنَه؟ دیر زِری بَنَهَیات که چنی کاری بَگن!^۶ ایمدا، پیلی نِه که د مین جُوالیامو پیا کِرديم، د دیار کناع و رگرگَدنیم وُثُو؛ پس چطور موئه د حُونَه سَرَوَرت طِلا و نقره بُنُوزیم؟^۷ پیاله نِه د ته هَر کُوم د بَنَهَیات جُستی، بمیره و باقیمُونم موئیم و غُلمیا سَرَقِرِمو.»^۸ پیشکار گُت: «خیلی هم

خو، هه چنۇ كە مۇئىت بۇئە. و تەھر كە پىيا با، هه موئە و غۇلۇم مە؛ باقىتۇ ھەم بى حىسۇ موئىت.»^{۱۱} پىس ھر كۇم دىشۇ جىلدى جۇوال خۇشە نىئا و زىمى، و ھر كۇم جۇوال خۇشە وا كىد. ^{۱۲} و پېشكار د جۇوال بىرار گپ نىئا و گىشتە تا رسىس و كۈچكە. و پىالە د جۇوال بىنiamين پىا بى. ^{۱۳} اوسيه و ئۇيىخە خۇشۇ نە دىرىن و ھر كۇم خى خۇشە بار كىردۇ و ورگىشتن و شهر.

^{۱۴} ھە كە يەھودا و بىرازۇنىش أۇمان و خۇنە يوسف، او ھەنى دوچە بى. و ئۇ د بۇرۇوش افتان و زىمى. ^{۱۵} يوسف وشۇ گت: «يە چە كارى بى كە كىردىت؟ مەز نئۇنىت كە پىائى چى مە وا فالگىرى تۇنە و ھەمە چى بى بۇئە؟»^{۱۶} و يەھودا جۇنو دەد: «و سَرْقَرْمُو چى بِئِيم، چە جُئُونَى بِئِيم؟ چَطُور بِى گَنَهَى خُومُونِي ثَابَتَ بَكِيم؟ خدا گَنَهَى بَنَهَيَاٰتِ دِيَارِي كَرَدَه. اِيمَدَالِ اِيمَا گُلْمِيَّا سَرْقَرْ خُومُونِيْم ھَم اِيمَا وَھَم وَھَ كە پىالە دَسِيش پىا بى.»^{۱۷} اما يوسف گت: «دِيرِ زِرِيم كە چىنى بَكِم! تَتْيَا پَيَائِي كە پىالە دَسِيش پىا بى غُلِّم مە موئە. باقىتۇ و سِلَامَت وَرْگَرْدِيت وَتِه بُوهۇنُو.»

^{۱۸} اوسيه يەھودا رات و نىزىكىش و گت: «سَرْقَرْم، تَمَنَا دَارِم بَنَهَت چِيَى دَرِ گُوش سَرْقَرْم بُنَهَه. وَ وَ بَنَهَت غِيَض نَكِ، سَى يَكِه تو ھە چى خُود فَرَعَوْنِي. ^{۱۹} سَرْقَرْم دَبَنَهَيَاش پُرسِى: «بُوه يَا بِرَارِي ھَنِي دَارِيَت؟»^{۲۰} وَ اِيمَا وَ سَرْقَرْمُو جُئُونِي: «بُوه پِيرِي دَارِيَم، وَ بِرَارِ چُوْوُنِي كە بَچَه رُوزِيَا پِيرِي اوْنَه. بِرَارِ اوْ گُرِ، مُرَدَه وَ اوْ تَنِيَا گُرِ دَأَآ خُوش آ كە مَنَه وِجا وَ بُوهَش اوْنَه دَوَس دَارَه.»^{۲۱} اوسيه و بَنَهَيَاٰت گتى: «اوْنِه بِيَارِيَت وَتِه مِه تَا وَ چَشَ خُوم اوْنِه بِئِينِيم.»^{۲۲} اِيمَا وَ سَرْقَرْمُو گُتىم: «اوْ گُر نَتْوَنَه دِبُوهَش سَوَا با، سَى يَكِه آر دِبُوهَش سَوَا با، بُوهَش مِي مِيرَه.»^{۲۳} اما شِمَا و بَنَهَيَاٰت گُتىت: «تا بِرَارِ كُچَكَه تُو نِه وَارِد خُوتُو نِيَارِيَت، رِى مِه نِه دَنِئِمِي نِيَت.»^{۲۴} پىس ھە كە رَاتِيم وَتِه بَنَهَت، بُوه خُومُو، قِصَّه يَا سَرْقَرْمُو نِه سِيش گُتىم. ^{۲۵} وَ اوسيه بُوهَمُو گت: «وَرْگَرْدِيت وَ قَرِى خَرَدِنى سِيمُو بَسُونِيَت.»^{۲۶} اِيمَا گُتىم: «نَتْوَنِيْم رِيم. تَنِيَا آر بِرَارِ كُچَكَه وَامُو بِيَايِه، مِي رِيم. سَى يَكِه نَتْوَنِيْم رِى او پِيَا نِه بِئِينِيم، مَر يَكِه بِرَارِ كُچَكَه وَارِدَمُو با.»^{۲۷} اوسيه بَنَهَت بُوهَم وَ اِيمَا گت: «دُونِيَت كە زَئَنَه دَو گُر سِيم زَائِس.»^{۲۸} يَكِي دِشُو دَتِه مِه رَات وَ گُتىم: «بِى كِمُو دَال دَال بِى يَه.» وَ دِ وَه وَا دِمَا دَ وَه نِه نِيَمَه. ^{۲۹} آر اِي يَكِي نِه ھَم دِم بِيرِيت وَ بِلَائِي بِيرَهَش، مِي اِسَپِي مِه نِه دَ چَمَر مِي كِيت دَ قُور.»^{۳۰} پىس اِيمَدَال آر وَ تِه بَنَهَت بُوهَم وَرْگَرْدِيم، وَ اِي گُر وَامُونَوئَه، وَ آر بُوهَم، كە جُونِش وَ جُونِ اِي گُر بَسَتَه آ، ^{۳۱} بِئِينَه كە گُر نِه نِي، جا وَرْجَا مِي مِيرَه. وَ بَنَهَيَاٰت مِي اِسَپِي بُوهَمُو نِه دَ

عُصَمَه مِي كِيم دِ قُور. ٣٢ سِي يِكَه بَنَهَت و تِه بُوْهَش ضامِن سِلامَتِي اِي گُر بِي يَه، گُتِم: "آر او نِه وِ تهَت وِ رِنَگَرَدَنِم، دِينِش تا آخرِ عمر، هَا دِ مِلِ مِه!" ٣٣ پس اي مدال تمنا دارِم يِكَه بَنَهَت دِ جَال اِي گُر بَمُونَه وَ غُلِم سَرَورِم بَام وَ گُر وَارِد بِرازِونِش وِ رِنَگَرَدَه وا دِما. ٣٤ سِي يِكَه چطُورِتُونِم وِ رِنَگَرَدَم وِ تِه بُوْهَم آر اِي گُر وَام نوَّه؟ مِه توْشِ يِه نِه نارِم كِه بِئَنِيم بِلَائِي بِيا وِ سَر بُوْهَم.»

٤٥

يوسف خُوشَه و بِرازِونِش شِناسَن

اوِسِه يِوسَف دَنْثُونِس وِ تِه گِرِد وِنُونِي كِه دِ لِفِش إِيسَائِينِي، خُوشَه نِئَه دَارَه وَ قَارَن: «گِرِد يِنُونِه دِ تِم بُونِيت وَ دَر!» پس هِه كِه يِوسَف و بِرازِونِش آشَنَائِي دَه، كَسِي هَنِي وَوِجَه نِوي. ٢ وَ او وا دَنَگ بِلِن گِريوِس، چِنُو كِه مصَرِيَا دَنِيَشِه اِشَنَفِتِن وَ اِي خَوَر وَ گَوشِ فرعون هَم رَيسِس. ٣ يِوسَف و بِرازِونِش گُت: «مِه يِوسَفِم! يَعْنِي بُوْهَم هَنِي هيِسِيش؟» اما بِرازِونِش نِثُونِسِن جُنُوْشِه بِئَن، سِي يِكَه دِ بِرُوْر يِوسَف هِرَاسُو بِئَنِينِي.

٤ اوِسِه يِوسَف و بِرازِونِش گُت: «بِيَاتِ وا وَر.» وَ أُومان وِ نِزيك. اوِسِه گُت: «مِنِم، يِوسَف، بِرازِتو، هِه وَه كِه فِرُوخَتِيَش وِ مصر! ٥ و اي مدال دِلِدِهول نِوئَتِ وَ دِ يِكَه مِه نِه ويَچَه فِرُوخَتِيَش وِ خُوتُو غِيَض نِكِيت، سِي يِكَه سِي خاطِر حَفَظ جُون مرِدم خَدا مِه نِه دِنِها شِما كِل كِرد. ٦ سِي يِكَه اي مدال دو سال آكِه قَطِي اِفتَاهِه وِ رِي اِي دِيار وَ پِنج سال هَنِي هَم، نَه كِشتِ كارِي هِي نَه دِرُونِي. ٧ وَ خَدا مِه نِه دِنِها شِما كِل كِرد تا كَسُونِي نِه دِشِما وِ رِي زِيَيْه بِئَنِيه وِجا وَ سِيَتُو خِيلِيا نِه دِ مُرِدَه نِجَات بِئَه وَ زِيَه نِئَه دَارَه. ٨ پس يِه شِما نِويَتِ، كِه مِه نِه ويَچَه كِل كِرديت، بلِكم خَدا بِي. او مِه نِه بُوْه وَ سَر فرعون، وَ سَرَور وَ رِي گِرِد هوْزَهْزِراتِش، وَ فَرْمُونَوا سَرَتَسِر دِيارِ مصر كِرد. ٩ زِي بِاَيَت وَ دُورِت والا بُوْهَم، وِش بِئَتِ: "كُرت يِوسَف چِنِي مَنه: خَدا مِه نِه سَرَور گِرِد مصر كِردَه. بِيا وِ تِم وَ دِير نِگُو. ١٠ دِ منَظَّه جَوشَن مَالَگَه مِي كِي وِ نِزيك مِه موَئِي، ثُنُو بَچُونُو نَوَهَيات، وَ گَلَهِيات، رَمَهِيات، هَر چِيَيِي كِه دارِي. ١١ دِوَچَه سِيت تِيارِك مِئِينِم، سِي يِكَه هَنِي پِنج سال دِ قَطِي مَنه. نَكَه ثُنُو هوْزَهْزِراتِش وَ گِرِد كَسِ كارتِ ژَار بِاَيَت." ١٢ اي مدال شِما وَ چَشِ خُوتُو مِئِي نِيت وَ بِرَارِم بنِيَامِين هَم مِئِي نَه، كِه دِ رَاسِي يِه مِنِم كِه وَاتُو قِصَه مِي كِم. ١٣ بُوْهَمِه دِ گِرِد قُرَپِي كِه دِ مصر دارِم وَ دِ هَر چِيَيِي كِه دِيَئِيَه، وا خَوَر بَكِيت. وَ زِي بِاَيَت بُوْهَمِه بِيارِت ويَچَه.» ١٤ پس يِوسَف وَ

بنیامین دس وَنِنِ دِ مِلِ يَكْتَرِي گَرِيُوسِن. ^{۱۵} وَ يَوْسَفَ گَرِدِ بِرَازُونِشِه مَاجَ كَرَدَ وَ گَرِيُوس. دِمَا وَهِ بِرَازُونِشِه واشِ نِئَانِ وَ قِصَّه كَرِدَه.

^{۱۶} هِه كَه خَوَرَ رَسِسِ وَ حُونَه فَرَعُونَ كَه بِرَازُونِ يَوْسَفَ أُومَانَه، فَرَعُونَ وَ آفَسَرُونِشِه گَرِدْشُو خُشَالِ بِيَنِين. ^{۱۷} فَرَعُونَ وَ يَوْسَفَ گَتْ: «وِ بِرَازُونِتْ بُو: "چَنِيْ" بَكِيتْ: چَارَوَايَاتُو نِه بَارَ بَكِيتْ وَ وِرَگَرِيدِتِ وَ دِيَارِ كَنَعَانِ، ^{۱۸} وَ بُوهَ وَ هُوزَهَرَاتِنَوَهِه وِرَدَارِيتْ؛ بِيَاتِ وَ تِه مِه. دِ زِمِينِيَا مَصَرِ دِ هَمَه بِيَرِشَه وِتُو مِئَمَ تَه دِ بَرَكَتِ زِيَيْ بُحُورِيتْ." ^{۱۹} وَ تو يَوْسَفَ مَأْمُورِي كَه وِشُو بُئَيْ: "چَنِيْ بَكِيتْ: دُرِشَكَهِيَا دِ دِيَارِ مَصَرِ سَيِّ بَجُونُو رَنُونِتو وَ حُونَوْ بُورِيتِ وَ بُوهَتُو نِه وِرَدَارِيتْ وَ بِيَاتِ. ^{۲۰} دِ هُولِ پِرتَالِيَا خُوتُو نَوَيَتْ سَيِّ يَكِه گَرِدِ چِيَا خُودِ مَصَرِ سَيِّ شَمَانَه.»

^{۲۱} گَرِيَا اسَرَائِيلِ چَنِيْ كَرِدَنْ: طَبِقِ هُدِ فَرَعُونَ، يَوْسَفَ دُرِشَكَهِيَا وَ تَوْشِي وِشُو دَه. ^{۲۲} وَ هَرَ كُومِ دِشُو يِه دَسِ جُومَه نَوَ دَه اَما وَ بِنِيَامِينِ سِيَصِدِ مَثَقَالِ نَقَرَهَ وَ پِنْجِ دَسِ جُومَه دَه. ^{۲۳} وَ سَيِّ بُوهَشَه هَمِ يَنُونِه كِلِ كِرَدَ: دَه حَرَ بَارَ كِرَدَه دِ چِيَا نَفِيسِ مَصَرِ وَ دَه خَرِ ما بَارَ كِرَدَه دِ غَلَهَ وَ نَوَ وَ تَوْشِي سَيِّ بُوهَش. ^{۲۴} اَوِسِه يَوْسَفَ بِرَازُونِه رَائِي كَرَدَ وَ مَوْقَعِ رَنِتِشُو وِشُو گَتْ: «دِ مِينَ رَه وَ يَكِتَرِي مِرَافَه نَكِيتْ!» ^{۲۵} پِسِ وِنُونِ دِ مَصَرِ كَرِدَنْ وَ دَرَ، أُومَانَ وَ تِه بُوهَشُو يَعْقُوبَ وَ دِيَارِ كَنَعَانِ. ^{۲۶} وَ وِ بُوهَشُو گَتِنْ: يَوْسَفَ هَنِيَ زِنَه آ! او حَاكِمِ تَمُومِي دِيَارِ مَصَرِ آ.» اَوِسِه دِلِشِ دِ حَالِ رَتْ، سَيِّ يَكِه قِصَّه شُونِه باورِ نَكِيرَد. ^{۲۷} اَما هِه كَه گَرِدِ قِصَّه يَائِي كَه يَوْسَفَ وِشُو گَتِي سِيشِ تَعْرِيفِ كَرِدَنْ، وَ دُرِشَكَهِيَائِي نِه كَه يَوْسَفَ سَيِّ اوِرِدَنِ اوِ كِلِ كِرَدِي، دِي، بُوهَشُو يَعْقُوبَ جُونِ تَازِهِاَيِ گَرَتْ. ^{۲۸} وَ اسَرَائِيلِ گَتْ: «هِه يَه سِيمَ بَسَه! گِرمِ يَوْسَفَ هَنِيَ زِنَه آ. مِيِّ رَمَ وَ وَرَزَ مُرَدِنِم اوِنِه مِئِينِم.»

۴۶

يَوْسَفَ هُوزَهَرَاتِشِه مِيَارَه وَ مَصَرِ

^۱ پِسِ اسَرَائِيلِ وا هَرَ چِي كَه دَاشَتْ بَارَ كَرَدَ، رَسِسِ وَ بَئْرَشِيعَ وَ سَيِّ خَدَايِ بُوهَشِ اسَحَقِ قُرُونِي يا تَقْدِيمِ كَرَد. ^۲ دِشُو خَدا دِ رَؤِيَا خُوشِه وَشِ دِيَارِي كَرَدَ وَ گَتْ: «يَعْقُوبَ، يَعْقُوبَ!» جُنُونَه: «بَلَه، هَامَ وَيَجِه.» ^۳ خَدا گَتْ: «مِنِمَ خَدا، خَدَايِ بُوهَتَه. دِ سَرَازِيرِ بِيِه والا مَصَرِ زَلَهَتَ نَرُونَه. سَيِّ يَكِه دُوَچَه تو نِه قُومَ گَپِي مِيِّ كِم. ^۴ مِه خُومَ، وَارِدَتِ مِيَامَ والا مَصَرَ وَ هَمِ يَكِه مِه خُومَ تو نِه دُوَوارَه وِرَمِي گَرِدِنِيتِ وَ دِيَارِتِ. هِه كَه مُرَدِي دَسِ يَوْسَفَ، چَشِيَاتِه مِيِّ نِيَهَ رَيِّ يَكِ.» ^۵ اَوِسِه يَعْقُوبَ دِ بَئْرَشِيعَ رَائِي بِي. وَ گَرِيَا اسَرَائِيلِ بُوهَشُو يَعْقُوبَ وَ بَجُونُو

رَئُونِشُونَه وَ رَى دُرِشَكَه يَائِي كَه فَرْعَوْن سِيشِلْ كِلْ كِرْدِي، بُرِدِن. ^٦ وَنُو حَشَمِيَا وَ پِرْتَالِيَايِي هَم كَه دِ دِيَارِ كِنْعَان آنُو خَتَه كِرْدِيَيِي وَ حُوشُو وَرْدَاشِتَن، وَ يَعْقُوب وُ گِرْدِ نَسْلَش وَارِدِش تَن وَ مَصْر، ^٧ او كُرْوَن وُ كُرْ كُرْ زَايَا حُوشِه وَ هَم دُخَرْتَو وَ دَخَتِرْوَن كُريَاش، يَعْنِي گِرْدِ نَسْلَش وَ حُوش بُرْد وَ مَصْر

